Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 19-го Цвѣтня, 1906. Число 16.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, April 19, 1906. No. 16

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.

19	Ч.	Евтихія
20	П	Георгія, Серан.
21	С	Келестина. Ироп.
22	Н.	2 Томина. Еп.
23	П.	Теренті́я
24	В.	Аѳгина
25	С.	Василія іси.

На Боевый Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалй:

1.	въ Питсбургъ, Па.	190.30
2.	„ Мікісраксъ, Па.	122.25
3.	„ Алеґені, Па.	69.45
4.	„ Ню Йоркъ, Н.Й.	68.00
5.	„ Карнеґі, Па.	65.00
6.	„ Мікіспортъ, Па.	31.00
7.	„ Фордъ Сити, Па.	20.00
8.	„ Скрентонъ, Па.	15.25
9.	„ Джерзі Сити, Н. Дж.	14.75
10.	„ Йорквилъ, О.	12.25
11.	„ Елізабетъ, Н.Дж.	10.00
12.	„ Кенонсбургъ, Па.	10.00
13.	„ Правиденсъ, Р. А.	9.85
14.	„ Ботлеръ, Па.	8.75
15.	„ Реймі, Па.	7.65
16.	„ Філаделфія, Па.	7.00
17.	„ Бломфілдъ, Н.Дж.	5.50
18.	„ Ембрівилъ, Тен.	5.00
19.	„ Ст. Луісъ, Мо	5.00
20.	„ Чікаґо, Ілл.	5.00
21.	„ Стюартборнъ, Кан.	4.00
22.	„ Савтъ Форкъ, Па.	2.00
23.	„ ГайдъПаркъ, Мас.	1.50
24.	„ Донкиркъ, Н. Й.	1.50
25.	„ Шамокинъ, Па.	1.00
	Разомъ	$692.00

Здоровле о. Обушкевича поправилось и вонъ вôдѣхавъ зъ шпиталю назадъ домôвъ до Олифанту, Па.

Зъ Мт. Кармелъ, Па. доносять намъ, що декотрй куратôры зновь мають непорозумѣне зъ тамошнимъ священикомъ хотяй вонъ и належить до ихъ партіи.

Въ Пітсбурскôмъ судѣ зôставъ покараный арештомъ на пôвтора року Словакъ, Иванъ Музѣньскій, за те, що минувшого року два разы обôкравъ ваґоны зелѣзничй, наладованй горѣвкою.

Михайло Полякъ, Словакъ, замешкалый въ Алеґені, Па., ѣхавъ стріткарою, и будучи правдоподôбно пôдпитый, плюнувъ кôлька разôвъ въ стріткарѣ на пôдлогу. Кондукторъ звернувъ його увагу, що на пôдлогу не вôльно плювати и показавъ йому надруковану забсрону, прибиту на стѣнѣ кары. На се Полякъ заявивъ, що по англійски читати не вмѣе. Мѣжь кондукторомъ а Полякомъ вывязала ся суперечка, котра тимъ скôнчила ся, що Полякъ замкненно до арешту, и по переслуханю засуджено на $5. кары або на 20 днѣвъ до роботнѣ вязничои. Полякъ заплативъ $5. кары.

Те що спôткало Полякa, дѣе ся дуже часто зъ нашими людьми по стрічкарахъ, найбôльше въ суботу, коли то пôдпитй зачинають сварки зъ кондукторами або заховують ся неприлично. Безперечно винна тутъ выключно пятика, бо тверезый чоловѣкъ все заховуе ся прилично. Инша рѣчь, що поведене ся кондуктора зъ пянымъ емігрантомъ е зовсѣмъ вôдмѣнне, якъ зъ пянымъ Англикомъ.

Дня 10 цвѣтня горѣшною зелѣзницею въ Ню-Йорку ѣхала молода дѣвчина, котра не могучи знайти мѣсця усѣсти, стояла на серединѣ кары и тримала ся ременя. На найблизшôй стаціи всѣвъ Ніґеръ Блекъ и станувъ коло дѣвчины, причѣмъ потрутивъ еѣ. На еѣ увагу, щобы бувъ троха осторожнѣйшій, Блекъ кинувъ ся на дѣвчину, оплювавъ еѣ лице, ударивъ еѣ кôлька разôвъ такъ, що попôдбивавъ еѣ очи и поваливъ еѣ на землю. Въ однôй хвилѣ 50 люда кинуло ся на Ніґра въ оборонѣ дѣвчины и вже роздали ся голосы „злинчувати йсго“, коли до кары увôйшла поліція и забрала дикого Ніґра на поліційну стацію.

Потреба майнерôвъ при мягкôмъ углю въ Питсбурскôй околици. Страйку тамъ вже нема, але многй люде настрашились можливого страйку. и вôдъѣхали до краю, черезъ що теперь забракло майнерôвъ.

Нехай нѣхто теперь не пускаесь за роботою въ стороны твердого угля, бо набересь встыду, а може втратити здоровле або й жите. Нехай же кождый кого вербують агенты до роботы на чужй плейзы перше впевнить ся, де мае ѣхати и чи нема тамъ страйку.

Часопись „The Black Diamond“, яку не можна посуджувати о се, що держить зъ майнерами, пише: Майнеры въ Пенсилвенiи, якй роблять при мягкôмъ углю працювали черезъ цѣлый 1904 рôкъ всего лише 188 днѣвъ; а що пересѣчно заробляють по $2.22 на день, то кождый майнеръ заробивъ пересѣчно $418.15 въ 1904 році.“ Але рôкъ мае не 188 а 365 днѣвъ и кождого дня мусить майнеръ живити та зодягати себе и свою родину. Єсли отже подѣлити пересѣчный заробôтôкъ $418.15 на 365 днѣвъ то выйде по $1.14 на день, за котрй то грошѣ майнерь мусить ховати неразъ родину, що складаесь зъ 5 або и бôльше головъ.

Потреба робітників на фарми. Робота тревае 7 до 8 місяців. Добра платня. Голоситись до:

R. S. Wyckoff,
Jasper, N. Y.

Въ фабрикахъ желѣзницѣ Ірі въ Медвилъ, Па. въ наслѣдокъ углевого страйку, працюють лише пôвъ часу. Въ фабрикахъ тихъ працюе кôлькасотъ людей.

Страйкъ робôтникôвъ на стріткарахъ въ Виннипегу, Канада, скôнчивъ ся 7. с. м. частковою выграною робôтникôвъ. Вôдъ теперъ будуть дôставати о 1 цента бôльше на годину а за овертаймъ будуть имъ платити цѣну и пôвъ. Робôтники жадали пôдвышки о 2½ цента на годину.

Заносить ся на великій страйкъ почтовыхъ урядникôвъ въ Парижи, въ столицѣ Франціи. Дотеперь застрайкувало понадъ 5000 почтовцѣвъ. Ходить о пôдвышку платнѣ. Высилка и розношене листôвъ на хвилю зôстали здержанй, поки не покликано до обслуги почтовый вôддѣлъ вôйска. Міністеръ торговлѣ вôзвавъ страйкуючихъ до повороту до працѣ, въ противнôмъ разѣ загрозивъ, що всѣхъ, що сейчасъ до працѣ не вернуть, вôддалить зô службы. Въ вôдповѣдь на се розпочалась аґітація за страйкомъ мѣжь тими почтовцями, що еще до страйку не пристали.

Заносить ся на страйкъ корабельнои служби на всѣхъ портахъ мічіґаньского озера. Теперь застрайкували вже робôтники вôдъ пароходôвъ на рѣцѣ Чікаґо и Калюметъ. Жадають пôдвышки мѣсячнои платнѣ зъ $60. на $65. Крôмъ того жадають вôльноты кождои другои ночи и кождои другои недѣлѣ. Перевôзъ збôжа здержаный. Пôвъ міліона бушлѣвъ збôжа, що мало бути контрактово сейчасъ вôдôслане до Бофало, мусѣло остатись въ Чікаґо.

Найвысшій судъ въ Гвайтъ Плейнсъ, Н. Й. присудивъ вдовѣ и дѣтямъ по И. Келію, що зôставъ убитый при заваленю ся рущтованя — $17.500 вôдшкодованя.

Зыски желѣзниць. Желѣзниця Сентралъ офъ Джорджія заробила въ протягу 9 мѣсяцѣвъ $8.809.719; Чікаґо Ґрейтъ Вестернъ $6.688.106; Илинойсъ Сентралъ $38.631.660. Загаломъ кождa зô згаданыхъ желѣзниць выказала близько оденъ міліонъ бôльше доходу якъ 9 мѣсяцѣвъ тому назадъ.

Пенсилвенійска зелѣзнича компанія будуе въ Алтунѣ, Па. величезну фабрику найбôльшого рода въ Америцѣ, котра буде 800 стôпъ довга, 120 стôпъ широка а на чотыри поверхи высока. Въ фабрицѣ тôй будуть выробляти всякй рѣчи потрѣбнй при зелѣзницѣ. Роботы зачнуть ся за пару день.

Въ Ст. Луісъ, Мо. 10 независимыхъ броварôвъ мають намѣръ злучитись разомъ въ оденъ тростъ зъ капіталомъ 10 міліонôвъ долярôвъ. Причиною сеи злуки е те, що черезъ заборону продаваня пива въ недѣлю доходы броварôвъ значно зменчились, отже черезъ злуку хотять зменчити свои розходы а черезъ те дôстати бôльшй зыски вôдъ вложеного капіталу.

Въ середу 18-го Апрѣля згинуло въ Санъ Франсиско, Кал. 1100 людей въ наслѣдокъ землетруса. Цѣле мѣсто въ полумѣни, 50 блакôвъ знищеныхъ. Въ околици великій переполохъ. Телеграфічне полученe зъ мѣстомъ перерване. Подробицѣ подамо въ слѣдующôмъ числѣ.

Зъ стейтôвъ Тексасъ и Канзасъ доносять, що тамже тими днями въ кôлькохъ мѣсцяхъ перелетѣвъ страшный вихоръ „торнадо“ и нанѣсъ много шкоды. Въ многихъ мѣсцяхъ позносивъ будынки, повирывавъ дерева и т. п. Жертвы въ людяхъ еще докладно не звѣснй. Доносять про двѣ особы вбитй, а понадъ трыйцять раненыхъ. Замѣтне, що коли торнадо летѣвъ степами, на дворѣ була гарна погода и сонце пригрѣвало.

Выбухъ Везувія въ Италіи вже уставъ. Наслѣдки выбуху суть страшнй. Боско Трекасе, село на полудневôмъ стоцѣ горы, зъ вôдки выходили туристы, бажаючй оглянути кратеръ Везувія, зôстало цѣлковито засыпане попеломъ и лявою. Девятьдесять мешканцѣвъ ледви утѣкло зъ житемъ. Два тысячѣ акрôвъ управнои рôлѣ зôстали замѣненй въ пустарь. Мѣсто Неаполь, десять миль вôддалене вôдъ Везувія, е засыпане темною на кôлька стôпъ высокою верствою попелу, якого тамъ нанѣсъ вѣтеръ. Обчисляють, що разомъ зôстало знищеныхъ бôльше якъ пять тысячь мешкань людскихъ. Кôлько упало жертвъ въ людяхъ, не знати на певно. Числять що людей згинуло близько тисячь. Послѣднй вѣсти доносять, що лява вже перестала сыпати ся кратеромъ и ученый италійскій астрономъ Матечі удавъ ся надъ кратеръ въ цѣляхъ науковыхъ. Въ грошахъ нанѣсъ сей страшный выбухъ на бôльше якъ на 20 міліонôвъ дол. шкоды, а 5000 народа остало ся безъ даху. Въ Америцѣ завязало ся товариство, котре збирае складки на цѣль для потерпѣвшихъ при выбуху Везувія.

Департаментъ фльоты военнои Злученыхъ Державъ уложивъ плянъ выбудованя найбôльшого въ свѣтѣ корабля военного. Корабель сей буде мати вôсѣмъ пушокъ 12 калевыхъ бôльше, якъ котрый небудь американьскій корабель, буде важивъ 20.5000 тонôвъ, и буде робивъ на годину 21 узлôвъ.

Звѣсный міліонеръ Андрѣй Карнеді недавно жертвувавъ 2 міліоны долярôвъ на технічну школу свого имени въ Пітсбурґу, Па. Кромѣ сего обѣцявъ такожь дати пôдмогу жѣночому науковому заведеню, котре якъ разъ теперь кôнчать будовати.

Въ Cincinnati, О. вôдбуло ся недавно вôдкрыте публичнои бібліотеки, на котру жертвувавъ звѣсный міліонеръ Карнеґі значну суму. Звернуло усѣхъ увагу се, що мейоръ мѣста въ публичнôй бесѣдѣ, яку мавъ пôдчасъ урочистости вôдкрытя, не згадавъ нѣ словомъ про Карнеґого. На се мейоръ вôдповѣвъ: „Я вробивъ се умысно. Я не можу складати подяку чоловѣкови и высказувати публично подивъ для сего, котрый свои міліоны вытиснувъ зъ працѣ и поту робôтниковъ, а потôмъ черезъ рôжнй дарунки зъ своеи грабежѣ хоче окуплювати свои грѣхи и представляти себе за філянтропа. Мѣсце, зъ якого вонъ повиненъ бы почати свои добродѣйста, е его — фабрики! Єго робôтники — се тѣ, якй перший повиннй бы получити вôдъ него дарунки! Не могу згодити ся зô способомъ, якимъ вонъ накопичуе грôшь и не можу згодити ся зô способомъ, въ якій вонъ той грôшь выдае.“

Въ цѣлыхъ Злученыхъ Державахъ пануе теперь великій рухъ и аґітація въ корысть заведена тутъ системы метричнои, яка давно вже заведена въ цѣлôй Европѣ.

Італійске правительство повѣдомило правительство Злученыхъ Державъ, що кôлькох анархістôвъ удало ся зъ Італіи до Америки, и що оденъ зъ нихъ е дуже небезпечный. Кромѣ того головный урядъ въ Вашінґтонѣ дôставъ справоздане, що много італійскихъ анархістôвъ прибуло до Санъ Франсиско и Болтиморъ. Правительство выдало отже строгій наказъ слѣдити за ними, а передовсѣмъ наказало еміграційнымъ урядникамъ докладно переглядати паперы італійскихъ емігрантôвъ.

Еміграційне Бюро „Вестернъ Пасенджеръ Асосієйшенъ“ въ Чікаґо оголосило справоздане зъ своеѣ дѣяльности за послѣднй два роки 1904—1905 — зъ котрого показуесь, що зъ 1 міл. 53 тыс. 575 емігрантôвъ, якй за сей часъ прибули до Америки, лише дуже мала частина осѣла на фармахъ — а всѣ решта, въ великôй перевазѣ, остались въ мѣстахъ. Навѣть до околиць, де дуже дешева земля и фармы, годѣ наклонити емігрантôвъ. Одинокій выѣмокъ пôдъ тимъ зглядомъ е стейтъ Мінесота, де осѣло на фармахъ въ послѣднôмъ 1905 роцѣ — 18 тыс. 343 емігрантôвъ, о 5 тысячь бôльше якъ 1904 р. Є се наслѣдомъ еміграціи Скандинавцѣвъ, котрй вôдъ давна вже зъ помѣжь всѣхъ стейтôвъ вырôжняють Мінесоту й тамъ найбôльше осѣдають.

15 с. м. прибуло на Елісъ Айландъ зъ Европы 9,606 емігрантôвъ. Знова бôльшу половину зъ тихъ емігрантôвъ задержано на кораблях, бо на Елісъ Айландъ переповнено. До Недѣлѣ 22 с. м. заповѣджено въ Ню-Йорку зъ рôжныхъ европейскихъ портôвъ прибуте бôльше, якъ 40 тысячь емігрантôвъ. Наплывъ емігрантôвъ зъ Европы до Ню-Йорку въ послѣдныхъ тыжняхъ е такъ величезный, що такого не запамятала ще історія Ню-Йорку.

СПРОСТОВАНЄ.

З Бенонсбург, Па. На Босвий Хлопський Фонд в Галичині жертвував 1 дол. Василь Циган а не Василь Цабан.

Іван Федан.

ДОКТОР ВІД ЗУБІВ

говорить по руски, польски, нїмецки, англійски

DR. M. S. BRESCH 14-209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Кождый Русинъ повиненъ мати Історію Руси

Кто пришле 1 дол. получить „Історію Руси“ и Календарь.

Адреса: D. Saley 719 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Лист з України

кандидата на православного місіонара в Америці.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи".)

Дорогі Земляки!

Завдяки новим порядкам, які тепер у нас скрізь заводять, попала до нас і ваша часопись „Свобода". Зразу я дуже нею втішив ся, бож і я патріот український, і от тобі попалась українська газета з Америки! Але коли став її читати, то, вірте, аж лячно мені стало. І що ви там панове не пишете про Росію та тутешний уряд! Чи знаєте ви, що тим копаєте гріб нашій Україні? Аджеж наші станові та поліцаї довідавшись про се готові знов утискати нашу націю, нашу мову..., бо цар і его уряд, як звісно, все стояли за нами, лиш були безрадні супроти заляканого російского чиновництва та поліції.

І звідки ви усї ті вісти дістаєте? — Певне з американьских часописів, ну, але даруйте хиба дурень того не знає, що Американці се потомки колишних загинувших поколінь жидівских, отже жиди, тай тримають заедно з Японцями — проти Росії. Якжеж можна з таких жерел користуватись супроти одноплемінної Росії? Нехай вам також не буде в обиду отсе, що скажу: ви в Росії ніколи не жили, її не знаєте, тому не повинні нічого про неї писати, а если вже конечно забагнесь вам щось писати, то робіть се на підставі тутешних урядових часописів, котрі найліпше про усе знають що ся діє, або на підставі того, що отсе я ваш брат, українець, вам пишу, а ніколи після американьских — в дійсности ж жидівских газет. Я сподіюсь, що на будуче ви так будете навить робити, бож думаю, що не схочете „латаної свитини з Матери здіймати", а покищо подаю вам огляд що важнійших подій за послідні часи, щоб ви знали як річи справді у нас стоять.

Отже починаю. Наш імператор, цар Николай II. і его уряд про нічо иншого не думають як лише, щоб яко мога ліпше і скорше пособити населеню. В сій цілі міністри і державна рада, всякі комісії і підкомісії працюють день і ніч не відпочиваючи навіть, а наслідком сеї праці ось які важнійші постанови:

1) В Росії має бути безпремінно конституція справжня, а не така як по декотрих западно европейских державах або там у вас в Америці. Цар має і дальше лишитись „самодержавним", але не бійтесь, се лиш що до свого титулу, який має історичну підставу, а Росія все держалась історії і в тім її сила. Що титул „самодержавний цар" має значіне лише історичне можете бачити хоч би з того, що преціньь кромі царя в державі е ще стокількадесять мілїонів других людий, отже він в „державі не сам" а з другими, а такої думки, щоб він сам для себе як одиниця становив державу не можна ані допустити, бо се значилоб, що він анархіста, се просто небилиця. Впрочім се не можливо і з цього погляду, що преціньь в него жінка й дїти.

2) Свобода друку. Що значить слово свобода, думаю, розумієте, бож і ваша часопись так називаесь, але може не зовсїм знаете що се свобода друку. Отже друк, се инакше дручок, палка, в поетичнім значіню також нагайка, а в переносним і другі знаряди друкованя, себ то обкладаня друком, побиваня і т. д. З сего кождому ясно, що свобода друку, значить свобода обкладаня друком других, особливо, если сей друк находить ся в руках козаків, чорної сотні, або поліції.

В західній Европі і в Америці дехто каже вмісто „свобода друку" „свобода преси", але таке мішане понять е зовсїм хибне і тому у нас в Росії поставлено виразну границю між одним терміном а другим. Преса, пресувати (як може коли чули), значить притиск, притискати, потискати і т. п. лише ніколи утискати. Сего ніколи у нас не було, навіть в часи найгіршої реакції. Значить, слово „свобода преси" треба розуміти так: вільно притискати і то добре, приміром пером або олівцем коли пишете, вільно притискати до серця — ну, пр. дівчину, притискати клямку від дверий, ґузик від дзвінка, коли ідеш до свого начальства і т. д. Вільно також і потискати — словом, повна свобода притисканя і потисканя для людий всїх станів і кождого віку — тямте добре — не виключаючи навіть інородців, українців, поляків та жидів!

3) Недоторканість личности — значить, не вільно доторкатись лиця, особливо, если у кого нечисті руки... Кождий признає, що з гігієнічного боку річ се не малої ваги і, коли другі конституції на се не звернули уваги, наш уряд, дбалий о добро суспільства, не забуві те вставити до основних законів „нової Росії".

4) Свобода зборів — значить вільно збирати, приміром сметанку, окурки від цигарів та папіросок по улицях, гнилі грушки, яблока, онучі і т. п. Се все розуміесь відносить ся лише до людий, бо приміром, свині і другі звірята підлягають зовсїм окремим постановам.

5) Свобода совісти — тепер лише затверджена, а істнувала она у нас в Росії, як показує історія, навить в доісторичній добі... Отже совість буде і дальше свобідною, не вільно буде еї нї арештувати, нї бити, нї стріляти, нї вішати, нї засилати на Сибір — а будуть робити усе те лише з людьми.

6) Свобода віри. Вільно вірити, в що хто хоче. Приміром, вільно вірити в опирі і відьми, вільно вірити, що цар, Віте, Дурново, Дубасов і т. п. хотять добра народови; вільно вірити, що грушки могуть родитись не лише на груші, але і на вербі, що золоті гори не лише в казках, але і в дійсности і т. п.

7) Свобода надії і любови. Як звісно, віра, надія і любов. се нерозлучна грійця. На се також не звернули уваги західні европейці та американці і не дали їм відповідного місця в своїх конституціях, за те ми, у Росії, се зробили і поставили поруч свободи віроісповіданя, чи віри, також свободу надії і любови. Розуміти ті свободи треба так: Вільно надіятись, що буде ліпше, що таки вийде якась користь з маніфесту 17 жовтня, вільно надіятись автономії народів; надіятись, що держава наша стане могуча і славна, що заграничні капіталісти позичать нам гроший, що кождий чиновник дослужить ся хреста і т. и. Щож до любови, то вільно любити горівку з перцем або без перцю, перепалювану з медом або і з цукром; вільно любити зимні ноги (дриглї) або теплі, вареники з салом або сметаною, каву зі сметанкою або чорну, чай в прилизку або в прикуску; вільно кивати пальцем в чоботї, вільно любити дівчат, псів, коней і т. п.

8) Свобода часописий. Сеї точки також не має нї одна конституція в сьвітї, хиба може буде мати турецка. Слово „часопись" походить від „часом писати", отже свобода часописів значить, що вільно часом газети писати і їх від часу до часу в сьвіт випускати, розуміе ся, коли не е урядом закриті.

Отсе сї важнійші постанови. Як бачите, то тут все тобі вільно і вільно — нічого не заказуеть ся, словом, такої свободи як тепер у нас, нема нї в одній цивілїзованій країні. Одно лише не вільно — (ну, але такий бачите вже порядок на сьвітї, що е закони позитивні, але мусять бути і негативні, инакше булаб анархія — сваволя...) — іменно не вільно не вірити в усе те, що повисше написано..

Така то наша конституція!

Немало кричали вороги Росії, ну, і розуміе, ся україньства, про Державну Думу та вибори до неї. Отже спішу заявити вам із найдостовірнійшого жерела, а навіть могу вам дати на се мое найсьвятійше слово чести, що Дума таки буде скликана і то невдовзї. Слово „Дума", як знаете, походить від „думання" і се буде головною задачею Думи. Та Їх Величество Николай II. як добрий батько і тут подбав за своїх підданих. Щоб ся наша Дума не мусїла за богато думати, цар в своїй доброті, щоб улегчити еї роботу, звелїв, щоб Дума не сушила собі голови тим, що роблять его міністри, державна рада, ґенерали, ґубернатори, дворяньство і т. и. а тим що роблять сїльскі урядники та сторожі — можна. Ось і бачите, як хитро, як гарно придумано. І кождий з сего радий, бо і якийже був би се батько, еслиб своїй новонародженій дитинї та ще в так важній хвилї давав так тяжко думати?!

І про вибори, даруйте за слово, дуже брешуть вороги наші. Тепер скрізь по Европі кричать: дайте нам загальне, безпосереднє, рівне і тайне голосованє! А у нас бачите оно вже е, без крику та шуму, але е — тілько треба добре приглянутись та зрозуміти духа закона. Є голосованє загальне, бож люди загалом голосують. Вправдї зразу хотїли бойкотувати Думу, але тепер навить деякі соціялїсти рішили голосувати. Буде голосованє безпосереднє, буде голосувати кождий виборець безпосередно по другим, не буде приміром так, щоб по виборцеви голосував невиборець, а потім аж виборець, або що. Кромі того голосованє буде рівне і тайне. Кождий виборець буде мати нї більше нї менче лиш оден голос і буде голосувати тайно, себто на тайних совітників, яких покаже уряд.

Питанє малоземельности задля котрого мужики скрізь так бунтували і тепер ще бунтують, розрішив наш уряд не лише справедливо, але прямо ґенїяльно! Подумайте лише. Мужики справді мають землї мало. Денеде не мають навить по ½ десятини, ну і бунтували, кричучи: „землї нам дайте, бо нема з чого жити" і т. и. Розуміе ся, що до сего підмовляли їх лише революціонери... Тепер показалось, що сему безземелю можна дуже легко зарадити не відбираючи землї, нї від царя та его родини, нї від панів, а то в сей спосіб, щоб признати право власности за мужиками не лише за поверхнею землї, як було доси, але загалом за всею землею що під їх полями аж до самого споду, виключаючи хиба володїне мінералами, які моглісь би там знайти. Подумайте що за далекосягла реформа! Мужичок, навить такий що мав ледви 2 десятини землї, за одним почерком царского пера, став власником величезної сили землї, яка простягаесь в глуб на цілу половину проміру землї, тож кождий мужичок став відразу паном землї яка розтягаесь під его полем в глубину на тисячі миль! І усе те дано їм без одної копійки заплати — зовсїм, як кажуть, „безвозмездно" до ужитку на віки вічні, без того, щоб хто небудь і коли небудь жадав від них за се хоч копійку податку. Подумайте лише на хвильку! Чи е яка друга держава на сьвітї, котраб так дбала о своїх хліборобів як Росія! Покійного Александра II. звали мужицким царем за те, що зніс кріпацтво, але я думаю, що не зменчаючи заслуг покійника, сей титул 100 раз скорше належить ся нашому Николаеви II. Тепер для мужиків просто рай — лише працюй, обрабляй землю як хоч і знаеш та користуй ся щедрим даром царским. Правда, еслиб де у земли найшлись які мінерали як ось золото, срібло або таке инше, то се забирає цар собі, ну алеж оно і слушно. Мужик не хоче мінералів — він хоче лиш хлїба; впрочім ви може коли читали про се як раз чоловік умер з голоду з мішком золота — але без хлїба.

О, я думаю, що отся земельна реформа у нас геть прибила революцію, гірше всяких нагаїв, та пулеметів. Навить найчервонїйші революціонери а і ті довідавшись про се лише ахнули та опустили руки.

І про направу долї робітничої у нас також не забули. Усїм робітникам, що не мають занятя, приміром, з причини страйку, бунту і т. п. постановлено давати вільний харч, мешкане і услугу — в участках, а загал робітників для обеспеченя перед революціонерами, котрі їх лише на зло наводять — віддано під особливу опіку козаків, чорносотенців і поліції. Не дивуйтесь сему — а царa ж хто обороняе?

Усе повисше написав я, щоб, так сказати, дати вам вірний образ теперішного загального положеня в Росії. А тепер дещо про мою рідну Україну, бож і я, як вже сказав, Українець, родив ся на Україні, зріс на нїй і люблю еї дуже; люблю український борщ, вареники, пісні, а за українськими дівчатами то таки пропадаю... І се всюди вітверто голошу та на ділї показую. Після того не думаю, щоб мене хто підозрівав, що я не Українець, а який москаль, що підшив ся під україньство. Впрочім я людина звісна, мене усї з того боку знають.

Отже мушу вам заявити, що ви дуже помиляетесь коли думаете, що у нас українська справа так лихо стоїть або стояла, як ви нераз пишете. Противно, у нас справа українська здавна поставлена дуже ясно і розумно, а що українці народ відрубний від москалів, се здавна признае навить сам уряд і скоро лише кого возьмуть у „москалї" (солдати), уряд таки силою змушуе его носити форму (уніформ) для відріженя від простих Українців. Чиж не розумно? Сего не має навить у так захвалюваній вами Галичині... Правда, між Великорусами а Малоросами уряд такої ріжниці не робить, ба навить був ласкав видати відповідні укази, аби Українці послуговались великоруською мовою, що впрочім дуже розумна річ, если зважимо, що і Великороси і ми одної віри, а не жадні Поляки, Жиди, або Татари...

Проти відрубности України росийский уряд також нічого не має, ба навить стараесь, щоб Україна була яко мога більше відрубана не лиш від Англії, Франції, Німеччини та других европейских країв, але навіть від Галичини. Послідними роками стали наші патріоти говорити про незалежність України, і щож думаете? — і тут росийский уряд іде нам на руку. Щоби Українці „незалежувались" бере їх по одному (нераз і по більше) і „засаджуе". В сей спосіб нація не деґенеруесь, не нидіе — а в противнім разі хто зна що би було. Ви чейже знаете і самі, що приміром е грушки, на котрі треба вважати, щоб „незалежувались" надто довго, бо инакше могуть зовсїм погнити. Дотично української справи в Росії то мушу вам сказати еще і те, що сам цар великий наш прихильник. Кілька років тому, Его Величество просив одну славну українську сьпівачку сьпівати ему одну і ту саму пісню аж два рази! Чиж се не доказ прихильности до нашої нації? Літні двірці царя і многих з его рідні таки у нас на Україні, сина свого (?) первородного іменував гетьманом, а до козаків то вже має найбільше довіре і симпатію, особливо тих, що то рекрутовані з півдиких Азіятів і так побідоносно воювали проти селян та робітників, жінок та дітий.

Щож вам ще написати? Мабуть вже вичерпав весь матеріял. Сподіюсь, що не забудете оголосити отсе мое письмо в вашій шановній часописи. Передайте мій низький поклін редакторови „Свѣта" та усїй православній місії (се майже виключно самі мої свояки, сли не тїлом—то бодай духом) і редакторам „Правди", одиноким щирим заступникам малоруской ідеї на американьскій земли. Граф Вітте зо слезами в очах згадуе їх усїх.

Свящ. Акакий Чорносотенко, власноручно.

„Перпетуум мобіле".

За жінку взяв шляхтич жидівку богату,
Та майном жидівским герб озолочае.
Ликувала шляхта і пила богато,
Що майно шляхотске до шляхти вертае.

———

Шляхтич той мав сина, паньскої натури,
Той майно батьківске в карти продуває,
А жидки ликують, аж трясуть ся мури
Що майно жидівске до жидів вертае.

„З Комара".

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

На вѣча!

Въ старомъ краю, въ нашой нещасной вотчинѣ, дѣють ся таки рѣчи, що годѣ намъ бути байдужними. Тамъ наши брати будять ся до житя, домагають ся своихъ правъ, ломлять кайданы и радѣ бъ скинути зъ себе тяжке ярмо неволѣ, а наши каты нищать ихъ безпощадно, катують и переслѣдують, мучать по тюрмахъ и проливають невинну кровь. Тожь годѣ намъ бути байдужными супротивъ сего! Намъ треба сходитись на вѣча, обговорювати тѣ справы, протестувати, порадитись якъ помочи нашимъ братямъ та показати имъ, що мы ще не забули за нихъ, що мы духомъ зъ ними, що ихъ недоля е нашою недолею, а ихъ идея нашою идеею.

Въ той цѣли водбуде ся велике вѣче въ Джерзі Ситі, Н. Дж. въ суботу вечеромъ дня 28 Апрѣля, въ гали Д. Голода 38 Грінъ стр. Початокъ о год. 7-ой вечеромъ.

Всѣ Русины та Русинки зъ Джерзі Ситі и околицѣ повинни прийти на се вѣче безъ огляду на партійні переконаня. Пскажѣмъ, що мы ще живемо и розумѣемо вагу хвилѣ, не даймс ся другимъ завстыдати! Памятайте: Джерзі Ситі, дня 8 го Апрѣля, въ гали Голода, 38 Greene Str.

Комітетъ.

Подаю до вѣдомости Братям Русинамъ и Русинкамъ въ Ню-Йорку, Бруклинѣ и околици, що таке саме вѣче, якъ въ Джерзи Ситі, Н. Дж., водбуде ся въ недѣлю, дня 29 Апрѣля с. р. въ Ню-Йорку, въ Harmonia Hall, (давнѣйше Заморого) 46 Avenue A. Початок о годинѣ 7 вечеромъ.

Братя Русины! Часъ намъ пробудити ся до дѣла и житя, пора помочи братямъ въ родномъ краю, котрі борять ся теперь за свои права. А до сего треба намъ зойти ся на вѣче и порозумѣтись та порадити ся. Най нѣхто не водтягае ся, най всѣ прийдуть якъ оденъ мужь. Справы дуже важні, вороги не сплять, проливають невинну кровь, кривдять насъ и переслѣдують, тому и намъ треба дѣлати.

За Комітетъ 5-охъ:
Иванъ Квцко, секретарь.

ДОПИСИ.

З Dunkirk, N. Y.

Із всіх сторін, де тілько проживають Русини, пливуть жертви на запомогу нашим братам, котрі тепер проливають кров, борячись з Ляхами о свої приналежні права. Лиш з Донкирк, Н. Й., в котрім живе кілька тисяч Поляків, бо е аж два костели, про Русинів ані не чути, так якби се була африканьска Сагара... А робота іде ту добре, бо тутешна Американ-Локомотив-Компані мае ордеру тілько, що і за три літа не скінчить ся і досить добре платить. Чомуж то так Русини сторонять ся від Донкирк? Я хоч ту сам, думаю все про Русинів і посилаю до Вп. Редакції „Свободи“ 2 доляри і призначаю $1.50 на Боевий Фонд в Галичині, а 50 центів на Народний Фонд в Америці.

Михайло Шарий.

Зъ Ню-Йорку, Н. Й.

Товариство „Народна Самопомочь“ старае ся теперь о се, щобы въ публичныхъ читальняхъ (Public Library) міста Ню-Йорку и Бруклина находили ся такожь руско-украиньскій книжки. Выслѣдокъ тыхъ старань е такій, що головный зарядъ читалень обѣцявъ предсѣдателеви товариства спровадити часть книжокъ найпопулярнѣйшихъ руско-украиньскихъ писателѣвъ до двохъ публичныхъ читалень міста, де найбольше заходить нашихъ людей.

Не стану розписувати ся, якій зъ того буде хосенъ. Нашъ народъ не знае англійскои бесѣды, своихъ читалень не годенъ удержати, а просвѣты потребуе. Най хочь мае книжки, писанѣ родною мовою въ публичныхъ читальняхъ найбольшого мѣста.

С. Ч.

З Ґрейтстон, Н. Д.

8-го Цьвітня с. р. зняв ся на преріях огонь і при сильній бурі розніс ся по всіх фармах в околиці. Мало хто спас свою фарму. Много наших людей погоріло — і людей і хатів і майже все, що було в хатах. У Михаїла Ковляна погоріло всьо, навіть упряж. Мене якось щасливо огонь минув.

В. Корінний.

З Lethbridge, Alta., Can.

Страйк у нас еще не устае. Ні одна ні друга сторона не хоче уступити. І одна і друга завзято опирае ся о свое. Компанія поставила проти страйкарів військо. 3 Цьвітня перед полудньом прийшло до бійки поміж жінками а полісменами. Оден полісмен зістав покервавлений. А 4 Цьвітня о 7-ій год. вечером прийшло до ще більшої кервавої бійки між страйкарами а полісменами. Що буде дальше — донесу вам.

Йосиф Бубняк.

З Вініпеґ, Ман., Канада.

Пригадую собі, як то колись перед роком оден „чесний“ дописуватель „Правди“ писав в тій газеті плюгавства на Україну і Українців і старав ся конче вмовити в всіх, що України жадної нігде нема і нема ніяких Українців. Я й не дивував ся тому, бо се ще молодий собі „патріот“, то може й не знав нічо про Україну і про еї славних борців. Він бідака гадав, що ту все іде по московскому ділу і ладу, бо читаючи тілько ню-йорску газету, не міг нічого иншого вичитати, як хиба самі похвали для росийского кнута і т. п. Але от послідними часами, здаесь, чи не прозрів — чи не скинув полуду з очей і відай чи не хоче як блудний син повернути до того, що едино повинно йому бути миле, дороге і сьвяте. Колись ту взяв я до рук 11 число ню йорскої газети, а там побачив „чорне на білім“ його допись, в котрій він обороняе українську партію і то в імени всіх учеників школи в Вініпеґу, що устроїли торік вечерок в память 44 роковий смерти Тараса Шевченка. Прочитавши се, дуже я здивував ся, бо і хтож то був би сподівав ся, що такий „твердий“ Русин тай „змягчить ся“? Та вінже так страшно не любив всего, що не московске а на Шевченка говорив і писав такі несотворені річи, а навіть як почув українську пісню, то зі злости тратив притомність. І як раз парохіяне о. Гури мали представлене, та на закінчене відсьпівали „Ще не вмерла Україна“, то сей „патріот“ заразже й написав до „Правди“, що представлене випало добре, коби лише не були сьпівали на закінчене: „Ще не вмерла“. Та от сего року, коли вініпеґскі Русини знова дали представлене в сали п. Ястрембского і на закінчене ученики учительского семинара, де і він находить ся, почали сьпівати „Ще не вмерла“ і „Не пора“, то він вже сам встав з крісла і навіть — роззявивъ рот... і сам брав навіть участь в Вечерку 45 роковин Т. Г. Шевченка! О, як би о тім всім „Правда“ знала!

І. Богонос.

Зъ Лемковщины.

У насъ часы належать ще до зимы; вѣтры а снѣгъ и дощь колька разовъ денно паде. Люде дуже слабують на кашель и боль головы.

Тутъ коло насъ недалеко, по Польщи, у римо-католиковъ, бувають часто убійства. Въ осени, коло Ясла, въ селѣ Челюсници убила жена зъ своею донькою власного свого мужа за те, що не хотѣвъ выдати доньки за одного парубка, котрого она дуже любила. А знова коло Пильзна убила жена власного мужа, що прийшовъ зъ Америки. Она не познала що то мужь, а вонъ удававъ чужого и просивъ ся на ночь. Жена видѣла, що у него богато грошей и убила его сокирою. Трете убійство було коло Дуклѣ, въ селѣ Ивля, повѣту Санодкого.

Мужь прийшовъ зъ Америки, а що бувъ войсковый, то заразъ мусѣвъ водсидѣти въ арештѣ пару днѣвъ. Колижь вернувъ до дому, то жена надурила войтового сина, котрый бувъ еѣ любовникомъ, щобы убити конче мужа, „грошѣ“, каже, остануть, а мы водтакъ поберемъ ся. Якъ загадала, такъ зробила. Заразъ першои ночи убили обое мужа якъ той спавъ и ночию водвезли его убитого до села Вечна и тамъ его скинули зъ воза, щобы не було на нихъ подозрѣня. Але братъ убитого бувъ въ томъ селѣ на роботѣ и заразъ натрафивъ на трупа, власного свого брата, и давъ о томъ всѣмъ знати до уряду и жандармеріи. Подозрѣне упало заразъ на войтового сына зъ Ивлѣ. Его арештували и вонъ въ протоколахъ водкрывъ все якъ було. Признавъ ся, що жена завдала перше ударъ въ голову на спаню своему мужови, а вонъ вже додусивъ. Се стало ся 14-го Марця сего року.

А. Пижъ.

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогкість, уникнуть ревматизму і невральгій, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Екпелеру

коли почують перші симптоми. Сей ліки роблений згідно з острим нїмецким законом і має 35 літну незахитану славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителїв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Протестъ.

Мы Русины и члены Братства св. Йоана Хрестителя въ Бонне Терре, Мо., число въ Соединенію Рус. Братствъ 146, подпираемо протестъ Братства изъ Смокъ Ронъ, Па., число Соед. Рус. Бр. 217, проти словацкого календаря Соед. Рус. Братствъ.

Правда, що наше братство числить только 12 членовъ, але мы всѣ е Русины зъ Галичины, а лише оденъ е Словакъ. Наше Братство вже 8 лѣтъ истнуе и Урядъ Соед. Рус. Бр. а такожь редакторъ „Ам. Рус. Вѣстника“ знають добре, що мы Русины а не Словаки, а мимо того выслали намъ черезъ пана Ровнянка словацкихъ календаровъ, и то лише 6, хоч нас е 12 членовъ. Не будемо довго розписувати ся, але радимо авторови календаря, пану Жатковичови, щобы на слѣдуючу IX. конвенцію охрестивъ Соед. Рускихъ Брат. на Соединеніе Словацкихъ Вратствъ, а „Амер. Рускій Вѣстникъ“ на „Амер. Словеньскій Вѣстникъ“, бо нащо мае носити руску назву, коли вырѣкае ся рускости!

Водъ Уряду Братства вод. 146
Соед. Рус. Братствъ:
Даніилъ Оршакъ. предс.,
Теодоръ Мѣцѣкъ, секретарь.

Перший Великій парохіяльный

Баль

полученый зъ спѣвами и деклямаціями выконаными членами тов. спѣв. „Боянъ“ на доходъ гр. кат. руской церкви св. Церкви св. Юрія въ Ню-Йорку устроюе комітетъ парохіяльный **19. мая с. р. (въ суботу)** въ Grand American Hall 7—9 Second Ave., на котрый такъ мѣсцевыхъ якъ и доохресныхъ Родимцѣвъ щиро запрашае вже водъ теперь. Початокъ о год. 8. Вступъ 25 цнт.

13— Комітетъ.

„Громадська Думка“

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Київі з 1-го січня 1906 р. Передплата за кордон на рік 9 руб., на пів року 4 руб. 50 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видае і за редакцію відповідае Володимир Леонтович.

„Селянин“

щоденна українська газета. Виходить з 1. Цьвітня 1906 в Київі. Передплата на рік 3 руб.; на пів року 1 руб. 50 коп. Передплату приймае: Книгарня „Кіевскої Старини“ в Київі — ул. Безаківська 14. Редактор—видавець Д. Рижий.

„Слобожанщина“

щоденна українська часопись, виходить в Харкові. Передплата: на рік 8 руб., на пів року 4 руб. 50 коп., на три місяці 2 руб. 60 коп. Редакція: Харків, ул. Скобелівська 9. Редактор—видавець Микола Міховський.

„Вісти“

політична, економічна і літературна часопись, виходить що тиждня. Передплата за кордон на рік 3 руб. Редакція: Одеса, ул. Ніжинська 44. Видае: Л. Шелухіна.

„Рідний Край“

політична, економічна, літературна і наукова часопись тижднева, з додатками серед тиждня про всї новини. Виходить в Полтаві. Передплата на рік з 1 січня 3 руб. з пересилкою, на пів року 1 руб. 80 к. з перес. Редакція: Полтава. ул. Котляревського, книгарня Гр. Маркевича. Видае Гр. Маркевич. Редактори: М. Дмитрієв та Гр. Коваленко.

„Шершень“

український ілюстрований гумористично-сатиричний тижневник. Виходить що пятниці, в Київі, ул. Гоголевська 45, кв. 8. Передплата за кордон на рік 6 руб. Редактор і видавець В. Лозинський.

„Вільна Україна“

літературно-політичний місячник, присьвячений інтересам українського пролетаріяту. Передплата на рік 3 руб., на пів року 1 руб. 80 коп. Окрема книжка коштуе 30 коп. Адреса редакції: С.-Петербург, Невський пр., Нро. 139, кв. 60 А. Шабленко. Видавець А. Шабленко. Редактор І. Личко.

„Нова Громада“

літературно науковий місячник. Ціна з пересилкою на рік 8 руб. 50 коп., окрема книжка коштуе 75 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видае і за редакцію відповідае Володимир Леонтович.

„Ukrainische Rundschau“

виходить що місяця у Відни. Адреса: Wien XVIII, Salierigasse 34. Передплата на рік до Америки: $1.50 Редактор: Володимир Кушнір.

„Гайдамаки“

політична часопись. Виходить що тижня, ві Второк, у Львові. Передплата: на рік 2 дол., на пів року 1 дол. Адреса Редакції: Львів, ул. Куркова 5. Редактор: Михайло Петрицкий.

„Наша Мысль“

еженедѣльный, иллюстрированный, научный и литературный журналъ. Петербургъ, Литейный, 60, кв. 9. Въ журналѣ принимають участіе М. Горькій, Скиталецъ, Е. Чириковъ и др.

Въ журналѣ имѣются слѣдующіе отдѣлы: 1) Статьи передовыя; 2) Статьи по вопросамъ научнаго соціализма; 3) Очерки борьбы и жизни россійскаго и западно-европейскаго пролетаріата и крестьянства; 4) Портреты и біографіи выдающихся политическихъ дѣятелей; 5) Статьи по вопросамъ текущей политики; 6) Беллетристика (разсказы, стихотворенія и т. п.); 7) Литературныя бесѣды съ читателями; 8) Бѣглыя замѣтки; 9) Очерки изъ общественной жизни страны (внутреннее обозрѣніе); 10) Очерки провинціальной жизни; 11) Корреспонденціи; 12) Очерки профессіональнаго движенія; 13) Изъ жизни политическихъ партій; 14) Библіографія.

Вышли въ свѣтъ номера: 1—2, 3—4 и 5. Условія подписки: Съ пересылкою въ Америку Соед. Шт. и Канаду на год. 1 дол. 15 цнт. на полгода 60 центовъ. Редакторъ-издатель И. Львовъ. Отвѣтственный редакторъ А. Циммерманъ. 15-18

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбольшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ вылишь слабости мущинъ.
Лѣчу лишь мущинъ.
Але и вылѣчую ихъ.
Вылѣчу кождый выпадокъ до якого ся возьму.
Если е не до вылѣченя не беру ся до него.
Сли не можешь бути вылѣченый, скажу тобѣ вотверто.
Але если можешь бути вылѣченый, я тебе вылѣчу
Що небудь тобѣ долягае скажи або напиши менѣ.
Хоробы мѣхура и почокъ.
Хоробы крови и шкоры.
Утрата памяти.
Утрата мужескои силы.
Утрата животности.
Лѣчу безъ болю, не вздержую водъ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей.
Роблю сотки операцій що мѣсяця.
Вылѣчу тя дома, сли не можешь прійти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,
340 E. 22nd St., New Yor, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY)
НЕ RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$ 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львовъ, а російскій Украинцѣ черезъ Книгарню „Кіевской Старины“ Безаковска 14, Кіевъ.

Оплачувати газету треба всегда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованыхъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дѣстанете вѣдъ почтара або агента на експресовѣмъ офисѣ, пѣшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дѣстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, такожъ свѣй старый адресъ.

Замѣтки.

Конвенція „Союза“ наближаесь. „Свобода“ вже писала про те, що добре бы було, абы члены „Союза“ вже завчасу радили на своихъ мітингахъ про те, якѣ бы улѣпшеня запровадити въ „Союзѣ“ и т. п. и подавали про се публично звѣстки у „Свободѣ“. Але до сего часу, кромѣ п. Гр. Пиртка зъ Ню-Йорку, якій подавъ проектъ, абы лише за тѣ жены платити посмертне, котрѣ суть членами, якось нѣхто нѣчого не пише. Чижь всѣ члены думають, що статуты „Союза“ такѣ добрѣ, що нема въ нихъ що змѣняти, чи може нѣхто не хоче завдати собѣ труду и подумати трохи про добро свои організаціи? Єсли и дальше такъ буде, то зновь треба буде на конвенціи надъ наймарнѣйшими рѣчами тратити цѣлѣ годины, а на важнѣйшѣ рѣчи останесь лише по кілька мінутъ, бо буде пѣзно и кождый буде спѣшитись домѣвъ.

——

Жертвы на Боевый Фондъ идуть, але поволи и зъ небогатьохъ плейзѣвъ. Декотрѣ Русины жертвували на Боевый Фондъ досыть поважнѣ сумы грошей, але при жертвахъ сего рода важне кромѣ сумы зѣбраного гроша такожъ те, скѣлько мѣсцевостей жертвувало на дану цѣль. На американьскѣй Руси не повинно бути анѣ одного закутка, де живуть нашѣ люде, звѣдки не прийшлабъ бодай маленька жертва на Боевый Фондъ. А вже кождe и найменче братство повинно дати дещо зъ касы на сю гарну цѣль. Русины, не дайтесь завстыдати другимъ. Поляки зѣбрали для своихъ у краю кѣлькадесять тисячь, Айришѣ зъ самои Філаделфіи посылають що мѣсяця на борбу політичну до свого краю по кѣлькадесять тисячь, Жиды зѣбрали мілѣоны, а мы Русины малибъ бути послѣднѣ?

Чи буде страйкъ?

На предложене майнерѣвъ твердого угля, щобы вѣддати усѣ ихъ жаданя до рѣшеня мировому судови, компаністы вѣдповѣли, що на се не годять ся. Зъ свого боку предложили они, абы лише справу платнѣ и полагоджуваня малыхъ споровъ вѣддати пѣдъ осудъ давнои Арбітраційнои Комісіи, що рѣшала справу пѣсля послѣдного великого страйку. Иншѣ питаня якъ, признане Юніи, 8-годинный день працѣ и т. п., компаністы не хотять пѣддавати пѣдъ розвагу Арбітраційнои Комісіи, бо кажуть, що сѣ питаня вже полагодженѣ.

На се предложене компаністѣвъ представники майнерѣвъ не згодились, але поставили зѣ свои стороны такѣ два предложеня:

Майнеры не настають на признане юніи, або на те, щобы компаніи стягали кождому зъ пейды мѣсячнѣ вкладки до юніи и если компаністы згодять ся на всѣ другѣ точки, якъ пѣдвышку о 10 процентъ, 8 годинный день и т. п., то майнеры сейчасъ вернуть назадъ до роботы. Єслижь компаністы на се не згодять ся, то майнеры готовѣ пристати, абы всѣ ихъ жаданя були предложенѣ Арбітраційнѣй Комісіи.

На жадну зъ тихъ двохъ пропозицій компаністы не згодились, и обѣцяли обширно на се вѣдписати сего тыжня, ввиду чого нарады такъ якъ бы скѣнчились и комітетовѣ майнерскѣ и компанічнѣ розѣхались домѣвъ.

Якъ бачимо, то компаністы дуже вперты и не хотять уступити нѣ на крокъ, мѣжь тимъ якъ майнеры для уникненя страйку выкинули зъ помѣжь своихъ жадань навить таку важну точку, якъ признане Юніи и пристають на те, абы угода тревала на два роки (якъ перше хотѣли), а три роки якъ сего бажають собѣ компаністы.

Питане, чи буде страйкъ при твердѣмъ углю або нѣ, залежить теперь майже выключно вѣдъ компаністѣвъ и вѣдъ того, що вони вѣдповѣдять майнерамъ. Можливо, що сею вѣдповѣдею буде щось такого, на що майнеры не будуть могли нѣякъ згодитя ся. Тодѣ буде скликана конвенція, яка правдоподѣбно ухвалить страйкъ. Єслижь вѣдповѣдь компаністѣвъ буде така, що не буде выключати можливости полагоды, тодѣ переговоры мѣжь компаністами а майнерами потягнуть ся еще якійсь часъ.

Коли питане страйку при твердѣмъ углю чимъ разъ бѣльше заострюесь и можливѣсть страйку стае чимъ разъ бѣльше правдоподѣбною, то при мягкѣмъ углю ситуація чимъ разъ полѣпшаесь. Многѣ компаністы вѣдъ мягкого угля вже згодились на услѣвя майнерѣвъ и майны назадъ въ повнѣмъ руху, а иншѣ особливо зъ Огайо, Индія на и Ілінойсъ хочуть вѣддати свои непорозумѣня пѣдъ осудъ мировому судови, на що певно майнеры згодять ся.

При твердѣмъ углю, крѣмъ деякихъ вашерокъ и одной - двохъ скебѣвскихъ малыхъ майнъ — нѣхто не робить. Вправдѣ декотрѣ компаністы хвалились, що почнуть роботу по Святахъ, але показало ся, що се були лише „страхи на ляхи“. Майнеры держать ся и дальше якъ оденъ мужь.

За те чимъ разъ частѣйше прихвостнѣ компаністѣвъ дразнять роботникѣвъ, особливо чужинцѣвъ, щобы могли выкликати розрухи и спровадити вѣйско. Въ околици Вилксбари, въ Джорджтавнъ, Па., прийшло минулого тыжня до розрухѣвъ, пѣдчасъ котрыхъ пять мущинъ и три жѣнки пострѣляно, 3 людей ножемъ порѣзано и динамітомъ ушкоджено водопроводы. Коло Патсвилъ, Па. ушкоджено динамітомъ желѣзничій торъ Рединъ скои Компаніи, куды провадили угле зъ вашерокъ. 3000 ракменѣвъ застрайкували жадаючи 10 процентъ пѣдвышки и 8 годинного дня працѣ. Обраховують, що втраты майнерѣвъ, компаністѣвъ, сторникѣвъ и т. п. за два тыжнѣ безроботя при твердѣмъ углю доходять сумы 14 мілѣонѣвъ долярѣвъ.

Въ Вестъ Вирджініи, коло Гвілингъ, компаніи спроваджують скебѣвъ. Полудневo захѣднѣ компаністы звернулись до президента, абы вѣнъ помѣгъ имъ прийти до злагоды зъ майнерами.

Въ Виндберъ, Па. минулого Понедѣлка прийшло до кровавои борбы мѣжь депутоваными шерифами а страйкарами. Страйкарѣ мали вѣче въ лѣсѣ, де радили про свои справы, колижь побачили мѣжь собою шерифа, хотѣли его бити. Шерифъ утѣкъ до однои хаты, котру страйкарѣ обкидали камѣнемъ. Опѣсля арештовано около 20 учасникѣвъ нагѣнки за шерифомъ, але другѣ майнеры рѣшили ихъ увѣльнити зъ арешту. Тодѣ шерифы, що стерегли арешту стали въ товпу стрѣляти. Страйкарѣ вѣдповѣдали стрѣлами. Упало трупомъ трехъ людей, самыхъ чужинцѣвъ, оденъ 12-лѣтный хлопець пострѣляный померъ пѣзнѣйше, а інжинеръ компанічный тяжко раненый. Кѣльканайцятьохъ легче раненыхъ забрано домѣвъ, або вѣдвезено до шпиталя. До Виндберъ покликано державну поліцію.

Листъ изъ Старого краю

Дебата над виборчою реформою в австрійськім парляментї вже скінчила ся. За теперішним проектом правительства нїхто з послів не заявив ся без застережень, але все таки цїлий парлямент можна подїлити на прихильників виборчої реформи, які будуть старати ся поправити проект правительства у своїм дусї, а коли се буде неможливе, то приймуть його і таким, яким він е, і на противників виборчої реформи, які раді би і проектови правительства і загалом усякій виборчій реформі скрутити карк. Прихильниками виборчої реформи являють ся посли; тих націй і тих суспільних кляс, яких дотеперішна виборча організація дуже кривдила, на приклад Русини або робітницькі соціяльно-демократичні посли, а повалити виборчу реформу хотїли би ті нації і ті суспільні кляси, які на дотеперішній виборчій ординації опирали свою політичну силу, як от Нїмці, Поляки, ну, і очевидно шляхта всїх народів.

Що до Ґаличини, то тут, як уже звісно, цїлий руський нарід стоїть за виборчою реформою, а з Поляків за реформою заявили ся селянські і робітницькі маси, а против неї вся польська шляхта і ті польські „патріоти“, що хотїли би на віки вдержати польське пановане над Русинами.

Такому становищу відповідали і виступи галицьких послів у парляментї. Презес „Кола польского“ ґраф Войцех Дзедушицкий і член „Кола польского“ професор львівського університету Станїслав Ґломбіньский, перший шляхтич, а другий вшехполяк, — виступили против виборчої реформи. Властиво сказати: „Нехай буде як бувало!“ ті пановe не мали відваги і заявили, що нїщо не мають против розумної виборчої реформи, тільки противлять ся такій виборчій реформі, яку хоче перевести теперішне правительство. Вони, бачите, хотїли би такої виборчої реформи, аби Галичина дістала зо 100 мандатів і аби всї ті мандати припали Полякам, аби й слїду не було, що в Галичинї крім Поляків живуть також Русини.

За те польський соціяльний демократ Дашиньский а також польський демократичний посол Брайтер заявили ся за виборчою реформою, виступаючи тільки против тих постанов правительственного проекту, які пороблені на користь шляхти.

З руських послів у дебатї забрав голос посол Романчук і зложив заяву, у якій зазначив становище Русинів до правительственного проекту. Посол Романчук сказав, що проект правительства — се тільки один крок ближше до справедливого права голосованя, але ще не справедливе право. Мандати повинні бути роздїлювані на підставі національних округів виборчих. Потім перейшов посол Романчук до Галичини, виказуючи покривджене Русинів. В кінци заявив ся против розширеня автономії Галичини, чого домагають ся Поляки, бо тодї Русини були би віддані зовсїм на ласку і неласку польської шляхти.

Про промови иньших послів, з поза Галичини, трудно згадувати докладно. Згадаю тільки, що деякі нїмецкі посли, виступаючи против виборчої реформи, страшили правительство Русинами, говорячи, що коли наслїдком виборчої реформи Русини в Галичинї прийдуть до політичної сили, го буде біда, бо вони зачнуть зараз дуже радикальну політику. Аби до сего недопустити, треба — говорили ті посли — відокремити Галичину; нехай у нїй господарює виключно польська шляхта, а та вже дасть собі ряду з Русинами. Та про відокремлене Галичини в другім листї.

Коли скінчила ся дебата над правительственним проектом виборчої реформи, парлямент вибрав окрему комісію, зложену з 49 послів, яка має ще раз роздивити проект правительства, поправити його, де уважати-ме за потрібне, і прийти вже з готовим законом знов перед повний парлямент. Що врадить та комісія, не знати, бо е в нїй тільки 24 рішучих прихильників виборчої реформи, а решта, 25 послів, або противники виборчої реформи або такі, що ще не знати, яке займуть становище. З руських послів належить до комісії посол із Буковини Николай Василько; із соціяльно-демократичних Др. Віктор Адлер; з польських послів до комісії увійшли самі члени „Кола польского і то самі ярі противники виборчої реформи.

Друкарський страйк у Львові, про який була згадка в попереднім листї, скінчив ся не так, як думало ся. Бачите, в сїчни с. р. заключили властителї друкарень із складачами умову що до цїнника на 8 років, а в тій умові е постанова, що всякий страйк складачів без 14 дневного попереднього виповідженя буде вважати ся зломанем цїнника. І на тій підставі складачі мусїли вернути до праці, бо инакше властителї були би вірвали цїнник. Зі свого боку властителї мусїли таки трохи підвисшити платню дївчатам і парубкам при машинї. Зле лише те, що тепер складачі мають на 8 років ввязані руки і не зможуть страйкувати, коли сего вимагати-ме робітницька солїдарність.

„Літературно - Науковий Вістник“, книжку III., за март, сконфіскувала прокураторія за статю Мих. Лозинського п. н. „З австрійської Украіни“, а саме за ті уступи, де говорило ся про самоволю польсько-шляхотського правительства в Галичинї, про розвязуване зборів, про пролив крови хлопів у Лядськім, про університет, Галицька „свобода слова“, кінчить ся там, де починаеть ся говорити про польсько - шляхотську господарку.

28 марта 1906. *М. Л.*

Максимъ Ґоркій.

Вѣ Второкъ 10-го с. м. прибувъ до Америки славный російскій писатель и великій революціонеръ Максимъ Ґоркій. На пару днѣвъ передъ его приѣздомъ, на вѣсть, яка розненеслась по Ню-Йорку, що зближаесь до береговъ Америки на кораблї „Kaiser Wilhelm der Grosse“ герой російскои революціи — заворушилось мѣжь роботниками ню йорскими и мѣжь вѣльнодумными и свободолюбными кругами Американцѣвъ, и у всѣхъ серця наповнились радостію и гордостію, що за хвильку всѣ они будуть могли повитати его и гостити у себе якъ дорогого, любого товариша-брата. Завязавъ ся комітетъ, що мавъ его привитати и помочи ему въ его завданю, задля якого приѣхавъ до Америки — вѣдкликатись о помѣчь до Американцѣвъ для революціи въ Росіи и ту помѣчь у нихъ знайти.

Ґоркого привитано на кораблї „Kaiser Wilhemn der Grosse“ — коли той вѣжджавъ до ню-йорского порту. Привитавъ его комітетъ, зложеный зъ усѣхъ ню йорскихъ роботничихъ організацій, а зъ нимъ 14 кореспондентѣвъ - репортерѣвъ ню-йорскихъ газетъ. По привитаню Ґоркого комітетомъ, обступили его репортеры ню йорскихъ газетъ и просили о деякѣ близшѣ інформаціи про революцію въ Росіи. Ґоркій бувъ дуже змученый подорожею и мало розмавлявъ, черезъ що й просивъ, щобъ его звинили, але обѣцявъ що скоро лише вѣдпѣчне, буде служити усѣмъ усякими інформаціями. За той часъ корабель прибувъ до доку и Ґоркій высѣвъ на американьску землю. Та ту вже очѣкували его тисячѣ зѣбраного народа. Все радо спѣшило зблизитись до него и сердечно устиснути его руку. Зъ тисячѣвъ грудей лунали щирѣ окліки поздоровленя а зъ ними мѣшались безнастанні выстрѣлы зъ револьверѣвъ, якъ ознаки радости зъ его прибутя. Натовпъ счинивъ ся такъ великій — що Ґоркій зъ трудомъ за якихъ доперва 10 мінутъ змѣгъ перейти до феры, яка мала перевезти его зъ Ґобокенъ до Ню-Йорку. Въ Ню-Йорку очѣкувала его знова товпа зѣбраного народа — и комітетъ принятя мусѣвъ перепровадити его ажь бѣчными выходами, щобы мѣгъ дѣстатись до повозу, якимъ

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

вонъ и водѣхавъ до приладженого вже напередъ для него мешкамя.

Водпочавши трохи въ мешканю, почавъ вже приймати газертярскихъ репортеровъ, котрѝ безнастанно напирались достати водъ него якихъ новостей про революцію въ Росіи. И Горкій на ставленѝ ему питання водповѣдавъ,

На питане, якій е теперѣшный станъ революціи въ Росіи, Горкій водповѣвъ: „Є се станъ приготованя, станъ загального зброеня". На доказъ, якъ все готуесь до борбы навѣвъ такій прикладъ: Въ губерніи Тульскій панує голодъ. Правительство зъ страху передъ розрухами, выасигнувало въ державнои касы на закупъ хлѣба для промираючихъ зъ голоду грошѣ. Коли однакъ грошѣ достались до рукъ голодуючихъ, большость зъ нихъ, замѣсть купити собѣ хлѣба, купила оружіе. „Самъ на власнѝ уха чувъ я, казавъ Горкій, якъ люде тодѣ говорили: „Нехай нашихъ й половина умре зъ голоду, зате нехай друга половина здобуде собѣ волю!.."

На питане, яка буде форма державного строю въ Росіи, на случай якъ революція побѣдить, водповѣвъ Горкій: „Се ще дуже велике питане — але почи нае перемагати думка, що Росія мусить пѡти слѣдами Америки и перестроитись въ федерацію (спѡлку) вѡльныхъ народныхъ републикъ".

На питане, яка цѣль его подорожи до Америки? — водповѣвъ такъ: Прибувъ я ту, щобы працювати для моеѣ вѡтчины и сподѣю ся, що американській народъ не водмовить менѣ помочи. На разѣ здержувсь водъ улюбленои менѣ працѣ — писаню новыхъ творовъ, а водданъ ся цѣлкомъ революціи. Буду обѣжджати американськѝ места и водчитами про тяжку, кровавy борбу російскои суспѡльности зъ неволею и безправствомъ, яке ѣй завдае реакційне чиновниче правительство, буду збирати грошѣ на революційный фондъ".

Була такожь бесѣда про ролю, яку водвравае теперь въ вызвольнѡмъ руху російскои суспѡльности росіиске православне духовеньство. Горкій водповѣвъ: „Частина православныхъ попѡвъ зрозумѣла хвилю, яку переживае теперь російска суспѡльность и пристала до народу, за що много зъ нихъ сидить теперь по арештахъ, але бѡльшость, якъ держала ся такъ и держитъ ся дальше въ нервовыхъ судорогахъ правительственнои клямки".

На кѡнцеве питане, чи мае що Горкій переказати американському народови, водповѣвъ той: „Прошу переказати американському народови, що е се моимъ прямымъ обовязкомъ и сердечнымъ бажанемъ склонити передъ нимъ зъ найбѡльшою пошаною мою голову и переслати ему мои щирѝ поздоровленя".

——

Великій революціонеръ и писатель російского горя Максимъ Горкій уродивъся въ 1868 р. въ Нижнѡмъ Новгородѣ, въ Росіи. Его властиве имя е Николай Максимовичъ Пешковъ. — „Горкимъ" прозвавъ себе пѡзнѣйше, коли ставъ описувати гѡрку долю свого народу. Походивъ зъ дуже бѣлнои родины и вже водъ самого раннього свого вѣку прийшлось ему переносити найтяжшѝ злиднѣ и бѣду. Коли мавъ 9 лѣтъ, водданъ его до шевця. Та ту не бувъ въ силѣ переносити довго „опѣки' (шевскои) майстра и вонъ пѡшовъ на роботу до одного рисовника. Та и ту довго не видержавъ. И ту „опѣка" майстра надто давалась ему въ знаки и вонъ его скоро покинувъ. И ставъ хлопцемъ до послугъ, то служивъ у огородника, ажь въ кѡнци дѡставъ ся на мѣсце кухонного послугача на однѡмъ парѡвци на рѣцѣ Волзѣ. Кухарь, котрый мавъ его пѡдъ своею рукою, заинтересувавъ ся нимъ, бачучи у него незвычайну інтелігенцію, занявъ ся нимъ и почавъ учити его читати и писати. А коли вже навчивъ его читати, почавъ давати ему книжки до читаня, якѝ вонъ зъ ненасиченою жадобою ставъ перечитувати, якѝ попались ему въ руки, одну по другѝй.

Маючи 12 лѣтъ, дѡставъ ся на послугача до адвоката Ляніна — и той пѡзнавши его блисше, такъ щиро нимъ занявъ ся, що, якъ каже самъ Горкій — ему то и завдячуе вонъ найбѡльше, бѡльше якъ якому небудь другому человѣкови. „Але, якъ описуе дальше Горкій въ своѣй автобіографіи — я бувъ знова змушеный провадити жите простого волоцюги. Я обойшовъ цѣлу Росію. И чому я не надививъ ся! Колько перетерпѣвъ и за якѝ роботы прийшлось менѣ хапити!.."

1892 р. дѡставъ ся наконець до однои фабрики машинъ, де запѡзнавъ ся зъ однымъ человѣкомъ Александромъ Калушневымъ. Разъ коли оповѣдавъ ему про ее, що вонъ переживъ — почавъ его намовляти Калушный, щобъ вонъ все те списавъ, та пѡславъ до якои газеты, до друку. Горкій послухавъ его та написавъ маленьке оповѣдане зъ однои своеи пригоды, але... редакторъ тои газеты кинувъ то оповѣдане до кѡша. Ну, та разъ зачавши писати, таки не зразивъ ся сею першою своею неудачею — и писавъ дальше и вже слѣдуюче его оповѣдане „Макарь Гудра" выдруковала таки одна російска часопись. И зъ тои хвилѣ Горкій не покидавъ вже бѡльше пера. Его оповѣдання такъ переймали читачѣвъ, що зъ всѣхъ сторѡнъ почали набивати ся до него рѡжнѝ газеты, щобъ вонъ дававъ имъ свои оповѣданя до друку — рѡжнѝ накладнѣ книжокъ убѣгались оденъ передъ другимъ, щобъ вонъ водступивъ имъ свои оповѣданя до друку— и не минуло пару лѣтъ, и его имя почала згадувати російска суспѡльность разомъ зъ именемъ найславнѣйшого сучасного российского писателя гр. Льва Толстого.

Та рѡвночасно зъ працею літературною вѡддававъ ся Горкій цѣлымъ серцемъ справѣ вызволу свого народу зъ утиску царского деспотизму и водъ разу став нувъ въ першѝ ряды революційныхъ російскихъ дружинъ. За се й прийшлось ему терпѣти по криміналахъ и на засланю въ далекихъ, глухихъ мѣсцяхъ. А теперь приѣхавъ до Америки, щобъ своимъ горячимъ словомъ добути помочи у Американцѣвъ для своихъ братовъ. Тожь спѡвчуючи цѣлымъ серцемъ тяжкому горю поневоленыхъ росій скихъ народовъ и ихъ свя тѡй борбѣ о волю и право витаемо и мы водъ щирого серця сего Великого Революціонера, на американськѡй вольнѡй землѣ и щиро бажаемо йому, щобъ его місія увѣнчалась якъ найкрасшими успѣхами!

Выборы до російскои Державнои Думы.

Въ Недѣлю, 8 с. м. водбули ся въ 28 губерніяхъ европейскои Росіи выборы послѡвъ до российскои Державнои Думы. Були се доперва выборы однои третои части послѡвъ и выбрано 178 послѡвъ, — ли шають ся еще 23 губерніи „окраинъ", то е губерніи неросійскихъ народовъ а взглядно губерній, котрѝ не мають „земствъ", то е — щось въ родѣ губернскихъ „соймовъ", — и тѝ мають ще выбрати решта послѡвъ. Та зъ тихъ уже выборовъ, якѝ до теперь водбулись — выходить одно ясне, що въ тѡй першѡй выборчѡй компаніи въ Росіи — російске правительство а зъ нимъ реакція и консерватизмъ, дознали цѣлковитого погрому и всѣ заходы, щобъ Росію завернути назадъ тамъ, де вона була передъ еѣ погромомъ Японіею — то е щобъ удержати самодержавіе и деспотизмъ або хочбы деспотизмъ замаскованый нѣбы конституціею — якъ сего хотѣвъ Віте — е вже неможливо. Росія деспотична вже перестала жити и ѣй вже нѣколи не бути!

Выборы въ 28 губерніяхъ скѡнчили ся цѣлковитымъ погромомъ правительства Віттого, погромомъ, якого навѣть найбѡльшѝ оптимісты поступовои Росіи не надѣяли ся. На 178 выбраныхъ послѡвъ, вышли, зъ вынѧткомъ пятьохъ прихильниковъ Віттого, всѣ решта—самѝ опозиціоністы, мѣжь ними навѣть 9 соціялістовъ – революціонерѡвъ! Се така побѣда Новои Росіи надъ старою, реакційною, якъ мало що не побѣда Японію въ послѣдньой російско-японьскѡй вѡйнѣ. Самодержавный царизмъ зоставъ отже сторощеный: и зъ внѣ — Японом, и въ внутрѣ — самимъ таки російскимъ народомъ. И ту не помогло ему нѣчо. Не помогли нѣ нелюцкѝ насильства російского реакційного правительства Вітте-Дурново, що въ потокахъ крови силувались затопити героичнѝ взривы російскои суспѡльности, не помогли нѣ шибеницѣ, нѣ засланя, нѣ арешты, — и мимо того побѣдила — Революція!

Приходить день обрахунку... И стануть ту проти себе — реакція, темнота й насильство, що такъ недавно ще лагодились судити тыхъ зненавидженыхъ бунтовщикѡвъ, а теперь — поставленѝ будуть на лаву оскарженыхъ, — и тѝ самѝ бунтовщики, що мали бути суджены, та теперь самымъ имъ прийдесь тамтыхъ судити...

Велика побѣда російскои суспѡльности надъ реакціею, выкликала правдивый переполохъ въ правлячихъ найвысшихъ російскихъ кругахъ. Се щось нечуваного! Якжежь се можливо? Чижь тѝ рѣки крови, якими надѣяно ся затопити такъ зненавидженѝ имъ: Свободу, Волю, Право, Люцкѡсть, Справедливѡсть, чижь се справдѣ на нѣчо малобъ здатись? Чижь справдѣ прийдесь водъ теперь здавати рахунки изъ всего, що до теперь робило ся и що буде ще робити ся передъ тою тамъ — голотою? Чижь се можливо? — Ходять слухи, що реакція еще разъ хоче спробувати и вхопитись на сильствъ, щобы таки остатись въ горѣ. Та чи знайде на се водвагу? Тажь тодѣ, еслибъ справдѣ погибаюча реакція малабъ на се зважись, розшалѣлабъ водъ Финляндіи по Кавказъ и водъ Вислы по Владивостокъ — якъ широка Росія, така страшна революція, що въ нѣй не лише царатъ, але й память по нѣмъ утонулабъ... Передъ симъ и остерѣгають російскѝ часописи тѝ „найвысшѝ", правлячѝ круги...

Хто продукуе бѡльше злочинцѣвъ?

Въ американськихъ часописяхъ дуже часто можна стрѣтитись зъ закидомъ противъ іміграціи Славянъ и Италійцѣвъ. Мѣжь иншими аргументами противники іміграціи Славянъ и Италійцѣвъ уживають такожь того, буцѣмъ то мѣжь славяньскими та италійскими імігрантами е много злочинцѣвъ. Выступаючи проти іміграціи Славянъ та Италійцѣвъ тѝ панове (звычайно самѝ імігранты або сыны імігрантовъ) обстають за іміграціею Англи ковъ, Велшовъ, Нѣмцѣвъ и другихъ народовъ, якѝ въ Америцѣ сильнѝ числомъ и представляють немалу політичну та фінансову силу.

Ввиду сего цѣкаве може буде порѡвнане злочинцѣвъ италійскихъ и айрискихъ места Ню Йорку, оперте на урядовыхъ статистичныхъ даныхъ, яке тутъ поднизше подаемо.

До 1 го Мая 1902 року було въ мѣстѣ Ню Йорку 282 804 Айришовъ и 200. 549 Италійцѣвъ. Мущинъ мѣжь Айришами було 117.-599. а мѣжь Италійцями 114 673. значить майже рѡвне число мѣжь одними а другими Коли порѡвнувати число переступствъ мѣжь Айришами а Италійцями, кидаесь передовсѣмъ въ очи те, що Италійцѣ въ порѡвнаню зъ Айришами, незвычайно тверезѝ. Въ протягу одного року 7.281 Айришовъ сидѣли въ „Ивановѡй хатѣ" за піяньство, мѣжь тимъ якъ Италійцѣвъ сидѣло за ту саму провину лишь 513. За побите сидѣло 248 Айришовъ а 139 Италійцѣвъ; за неприличне захованє 3.728 Айришовъ а 1,454 Италійцѣвъ; за крадѣжь Айришовъ 297, Италійцѣвъ 174; за волокитство Айришовъ 1031, Италійцѣвъ 81; за рабунокъ сидѣло 63 Айришовъ а 57 Италійцѣвъ; за убійство Айришовъ 50, Италійцѣвъ 14.

Ся послѣдна точка дуже важна, бо панує загальна опінія, що мѣжь Италійцями е дуже много убійниковъ, мѣжь тимъ якъ убійниковъ мѣжь Италійцями е якъ разъ стѡлько, що мѣжь другими людьми, значить, зовсѣмъ нормальный процентъ, коли мѣжь Айришами ихъ въ два и пѡвъ раза бѡльше. Одинокою провиною за яку карають бѡльше Италійцѣвъ якъ Айришовъ е педльоване безъ лайсенсу: Италійцѣвъ сидѣло за сю провину 1.169 а Айришовъ лише 196.

Правда, Италійцѣ дуже горячѝ и мстивѝ, але се головно водносить ся до Италійцѣвъ лишь 4 провінцій; особливо Сицилійцѣ славнѝ зъ сего. Але чижь другѝ народы вольнѝ водъ такихъ хибъ? Ось примѣромъ гѡрняки зѡ стейту Кентокі ще бѡльше мстивѝ, бо ихъ месть тревае вѣки цѣлѝ, переходить зъ поколѣня на поколѣня (коли въ Италійцѣвъ она кѡнчить ся зъ смертію человѣка и не переходить на дѣтей), а однакъ чи проте хто посуджуе усѣхъ Американцѣвъ о мстивѡсть и т. п. прикметы?

Мафія, товариство италійскихъ злочинцѣвъ про яке такъ часто можна читати въ сензаційныхъ американськихъ часописяхъ — истнуе радше въ головѣ репортерѡвъ якъ въ дѣйсности. Такъ бодай кажуть люде свѣдомѝ дѣла, що знають майже кождого италійского злочинця въ мѣстѣ Ню Йорку.

Ось якъ представляесь порѡвнане злочинности мѣжь Италійцями а Айришами.

J 66

Шкода, що нема статистики злочиньства мѣжь Славянами, а то можнабъ тогды порѡвнати злочинѡсть Славянъ зъ злочиностію другихъ народовъ и прийти до якихсь заключень. О скѡлько нашѝ спостереженя сягають, думаемо, що злочинность Славянъ е далеко меншою не лишь водъ злочинности Айришовъ але и Италійцѣвъ. Правда, въ піяньствѣ Славяне може бѡльше перебирають мѣрку водъ Италійцѣвъ, але за те пють менче якъ Айришѣ, а крадѣжь, волокитство, убійство, се выняткови злочины мѣжь Славянами. Побите лучаесь частѣйше, але звычайно завдяки піяньству и дѡстаесь оно передъ судъ майже выключно черезъ намову покутныхъ „адвокатовъ", тлумачѣвъ, скваерѡвъ та констаблѣвъ. Треба тутъ додати ще и се, що коли Айришѣ та другѝ знаючѝ англійску мову навить по довершеню тяжкои провины всѣвають выкрутитись сѣномъ або и зовсѣмъ не йти пѡдъ судъ, то Русина и взагалѣ Славянина або Италійця, якъ не вмѣючого мовы и не знаючого тутешныхъ законовъ, за що будь тягнуть по кортахъ и лупять зъ него шкѡру.

На Боєвий Фонд в Галичинї

зложили:

На руки ред. „Свободи":

1) М. Турковскій і Петро Ільчишин зібрали в Ботлер, Па. $8.75 від слідуючих членів:

М. Турковскій 1 дол.

По 50 центів: Дмитро Яницкій, Петро Ільчишин, Іван Турковскій, Іван Тупяк, Михайло Войнар, Лев Пельц, Лев Опалка.

По 25 центів: Йосиф Вархоляк, Йосиф Яницкій, Йосиф Турковскій, Петро Вітик, Данько Вархоляк, Тимко Герлях, Мах Samuntz, Михайло Ільчишин, Дмитро Вархоляк, Іван Гузик, Петро Зубик, Іван Ольшевскій, Василь Вархоляк Орест Кіляр, Гаврило Дуткевич, Яков Ільчишин, Stanislaw Burek, разом $8.75.

2) З Dunkirk, N. Y. Михайло Шарий 1.50.

3) З Stuartburn, Канада п. Теодозій Вахна 2 00 дол.

По 1 дол. Теодор Кохан і Юрко Мачула; разом 4.00 дол

4) З Scranton, Pa. Гринько Мрикало 1.00 дол.

5) З St Louis, Mo. О Добротвір 5.00 дол.

6) З Chicago, Ill. Ст. Янович 5.00.

Разом	25.25
Попередно	117.75
Усего	$143.00

Жертвы

на

Революц Украиньску Партію.

З Тейлор. Па.

Іван Обаль	$2.00
Йосиф Синюк	2.00
Разом	$4.00
Попередно зібрано	$246.31
Разомъ	$250.31

Перший Баль.

Сестрицтва в Пітсбургу, Па. відбуде ся дня 24-го Апріля 1906 в Odd Fellows гали. Музика буде гарна, красні сестриці услугують, можна буде виграти богато пожиточних річей.

Просимо всіх Русинів.

Каролїна Баидровска, предсід.
Магдалина Білик, касієрка
Иосифа Васькович, секретарка.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дае новим поселенцям найгарнїйшу землю зовсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре новодить ся.

Великий Канадийский Північний Захід.

Сли так, то не занедбай післати малу суму, бо лишь $1 як річну предплату на одиноку руску часопись в Канаді, часопись яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Канадийский Фармер

P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧÔВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.....С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря .....Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій.....St. Louis, Mo.
А. Семаницкій.....Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ.....Terryville, Conn.
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко.....Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій.....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій .....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь.....Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

Вступайте до Союза!

„Союзъ“ — одинока руско народна організація въ Америцѣ.

Принимае членôвъ вôдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне пôсля лѣтъ.

Мѣсячне вôдъ 25 до 70 центôвъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вôдъ 15.00 до $300.00,
Въ разѣ утраты. а) обохъ очей нôгъ або рукъ $600.00,
б) однои руки або ноги $200.00,
в) одного ока $100.00,
Сли отець родины въ шпитали божевôльныхъ, Союзъ платить що року родинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачи до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

ВАСИЛЬ ДАНЧЕВСКІЙ сынъ Павла и членъ Р. Н. Союза вôд. 71. Franklin Furnace, N. J. упокоивъ ся 5 апрѣля б. р.

ВАСИЛЬ РАПАВЫЙ членъ Р. Н. С. вôд. 28. Mahanoy Plane, Pa. упокоивъ ся 23. Марця 1906. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Прибишôвъ пов. Сянокъ.

Вѣчная память!

Ч. 788. КВІТЪ $200.00 на двѣ ста долярôвъ котри п. Осифъ Томашевскій отримавъ яко надзвычайну запомогу за утрату лѣвои ноги зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ

Leetsdale, Pa. 8 Апрѣля 1906.

Осифъ Томашевскій,
Свѣдки { Иванъ Гіда, Петро Смольницкій

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ. Вôддѣлъ 110.

Иванъ Тигочъ, предс.,
Павло Середницкій, секр.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ВÔДОЗВА.

Брацтво св. Володимира въ Elizabeth, N. J. вôддѣль 65. Р. Н. Союза, буде пріймати новыхъ членôвъ до Брацтва за половину вступного въ мѣсяци Цвѣтню и Маю сего року. Дорогі Братя Русины! Хто ще зъ васъ не належить до жадного Брацтва, а мешкае въ Elizabeth, N. J. нехай прийде до насъ, а мы приймемо його якъ рôдного брата. Оплата не велика, тôлько 50 центôвъ мѣсячно, а зъ тыхъ грошей дôстане кождый членъ въ часѣ слабости 5 долярôвъ на тыждень запомоги. Тожь не жалуйте тыхъ пару центôвъ на мѣсяць. Въ єдности сила! Мітинґи вôдбувають ся кождого мѣсяця по першôмъ въ недѣлю въ галѣ въ домѣ число 48 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Андрій Явилякъ, предс.
И. Кухаръ, касієръ,
С. Боберъ, секретарь.

ТРИМѢСЯЧНЕ СПРАВОЗДАНЄ

Бр. св. П. и П. вôд. Союза 6. въ Brownsville, Pa. за рôкъ 1906.

Дохôдъ за Сѣчень	$100.50
„ „ Лютый	128.65
„ „ Мартъ	142 30
Сума доходу	371.45
Розхôдъ за Сѣчень	86.24
„ „ Лютый	146.93
„ „ Мартъ	113.89
Сума розходу	347.06
Звышило ся въ касѣ за три мѣсяцѣ	24.39

Мих. Кричфалуші, предс.
Вас Кричфалуші, секр.

Повідомленє.

Повідомляє ся всіх членів Союза, від. 84. в Canonsburg, Pa що бувшій секретар Братства і Союза, Василь Сич задля браку часу зложив уряд секретара а переняв місце заступника секретара, а секретарем вибрано Івана Федана. Тож у всяких справах дотичних секретара треба удавати ся на адрес

John Fedan
Canonsburg, Pa.
Іван Балоґа, предс.,
Іван Федан, секретар,
Михаил Малиняк, кас.

Оголошенє.

Мітинґъ Братства св. Й. Хр. в. 62. Р. Н. Союза въ Monessen, Pa. вôдбуде ся д. 13 мая с. р. о годинѣ 2. по полудни. На той мітинґъ мае кождый членъ принести зô собою брацкій статутъ. Хори и тй що въ роботѣ мають свои статуты поприсилати черезъ другихъ, що будуть на мітинґу. Такожь роблю уважнимъ пп. секретарôвъ, що я разъ на все заказую вôдбирати вôдъ члена мѣсячну вкладку, якій непоявивъ бы ся въ своимъ часѣ на мітинґу и то навѣть хочбы я й не бувъ на якôмъ мітинґу, бо въ противнôмъ разѣ я не вôдповѣдаю за нѣякій непорядокъ.

Алекс. Горощакъ, предс.

Повідомляємо

Бр. сьв. П. и П. в Leetsdale, Pa. віддїл Союза 110, що дня 6 мая с. р. о 1-ій год. по полудни відбуде ся мітинґ на котрий кождий член має ся явити. Єсли котрий не явить ся буде мусїв заплатити кару. Суть важні справи до полагодженя, яких не може сам Уряд полагодити. Тому мусять всї члени на означений час явити ся.

З Уряду Брацтва
Іван Тисоч,
П. Середницкий,
Петро Смільницкий.

Оголошенє.

Сим подаємо до загальної відомости всім Русинам в окресности Smoke Run, Pa. що наше нове Брацтво сьв. Георгія ч. 135. Р. Н. С. буде приймати нових членів до Брацтва без вступного через три місяці а то: Апріль, Май і Юній.

За уряд Брацтва ч. 135.
Осиф Керна, предс.,
Ант. Клим, секр.

Оголошенє.

Річний мітінґ Брацтва відд. 120 Р. Н. Союза в Спенґлер, Па. віддбуде ся 22 Цьвітня с. р. о 2 год. по полудни. Взиває ся отсим всїх членів Брацтва щоби на мітінґ сей явили ся. Хто не прийде заплатить кару $1.00. На мітинґу тім будем також приймани нових членів за половину вступного.

Спенґлер, Па.
За Уряд Брацтва
Древняк Стефан, предс.,
Смарт Матій, касієр,
Белей Мих. секретар.

Заява.

Товариство „Зоря“ в Ню Йорку повідомляє отсим всїх Русинів, що буде приймати нових членів в місяцях **Цьвітни і Маю с. р. без оплати вступного.** Земляки! Вступайте гдомадно в члени сего найстаршого руского Товариства в Ню Йорку, що сьміло підняло прапор народний і мимо многих негод, трівко розвиває ся під зарядом печаливого видїлу. Єго каса зростає постепенно і підпомагає своїх членів в часї недуги. Вступ можна зголосити також на балю в дни 5 мая с. р.

А. Кашимьский, предсїдатель.

Позір!

Перший Баль Товариства „Боян“ в Йонкерс, Н. Й. відбудеть ся в суботу дня 5 мая в Turn Hall Elm St. На бали буде говорити п. Я. Крет про положенє наших братів в Галичинї, тому вже з гори можемо числити на велике число гостий так з Йонкерс як і околицї, котрих отсим вже нинї має честь запросити.

КОМІТЕТ.
Йосиф Вариха, предс.
Іван Возняк, секр.,
Марія Войтович, касієрка.

Першій Великій Баль

устроює Сестричне Братство Сьв. Ольги, вôдд. 4. въ Ню Йорку, долина міста, 28. Цвѣтня, въ суботу, въ гали въ 255-263 Е. Гавстонъ Стр. Ню Йоркъ. На той баль запрошуємо усѣхъ чесныхъ Русинôвъ и Русинокъ якъ зъ Ню Йорку такъ и зъ околицѣ. Прибувайте на нашъ баль, забавимо ся весело, по руски, якъ въ краю. Вступъ вôдъ особы 25 цнт. Початокъ о 8. год. вечеромъ. За добру забаву и музику ручить бальовый комітетъ.

Н. Гинциръ, предс.,
А. Мазурикъ, касієръ,
Я. Лошкôвъ, секр.

Великий Баль

відбуде ся в суботу дня 21-го Апріля 1906 р. в German Military Hall, White St. на дохід рускої церкви сьв. Івана Крестителя в Микіспорт, Па. Початок о год. 7 вечер. Тикет 25 цнт.

Великий Баль

устроює товариство „Любов“ в Филаделфії, Па. дня 29-го Мая 1906 року в Washington Hall, 523—5 S. 4th Str.

Дорогі Братя Русини! Сим запрашаємо вас о найчисленнїйше прибутє на сю забаву. Забава розпічне ся о 7-й годинї вечер, а понеже другого дня т. є. 30 Мая припадає американьске сьвято (Memorial Decoration Day) то будем мати вільний час до забави аж до рана. Сей вільний день від працї дасть нам час спочинку по балю. Прибудьте, братя і сестри, як найчисленнїйше, а певно забавите ся до волї. Сподїваємо ся, що не відмовите нашої прозьби, а численно прибудете на баль.

Вступ: мужчини 25 цнт., женщини 10 цнт. Буде грати найлїпша музика. За добру забаву і за братерске привитанє ручить — КОМІТЕТ.

Оголошенє.

Руске Товариство „Зоря“ в Ню-Йорку устроює Великий Баль в Суботу 5 мая 1906, в Progress Assembly Rooms No 28—30 Ave. A. межи ул. 2 і 3. Вступ від особи 25 центів. Початок о год. 7.30 вечір. Запрошає ся отсим всїх Русинів і Русинок і ручить ся за добру музику.

М. Тарнавский,
предсїдатель коміт. бальов.

Баль

Брацтва св. Михаила въ Wilmington, Delaware вôдбуде ся 24 Апрѣля с. р. въ Гали при 6 th Str. и French Str. Запрошує на сей Баль усѣхъ Русинôвъ зъ Wilmington и зъ околицѣ.

КОМІТЕТЪ.

Баль!

Чи чули ви Братя, що Брат. Усп. Пресьв. Богор. в Алеґені, Па. від. 56. буде справляти великий баль дня 14 Мая 1906. в Питсбурґ, Па. Савт Сайд на розї 18-ої і Сара ул. в Ад Феловс Гали? Дорогі Братя Русини. На сю забаву запрашаєм вас як найчисленнїйше. Забава розпічне ся о 7. годинї вечер. Буде грати найдобірнїйша музика. Прибудьте братя і сестри як найчисленнїйше, а певно забавите ся доволї. Тікет мужеский 50 цнт. Женщини 25 цнт. За добру забаву ручить

КОМІТЕТ.

Календарь „Читальнѣ“ на 1906 р.

Цѣна 25 цнт.
Адресъ: SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Великій Баль.

Братство Пресвятой Тройци въ Бруклинѣ, устроює дня 26 мая 1907 року, въ Cecilla Hall, 101—103 Grand Str. великій Баль, на котрый отсимъ дороги Братя Русины запрашаємо васъ. Прибувайте якъ найчисленнѣйше на сю забаву. Забава розпôчне ся о 7-ôй годинѣ въ вечерь. Прибудьте Братя и Сестры якъ найчисленнѣйше а певно забавите ся до волѣ. Вступъ 25 цнт. Буде грати найлѣпша музика. За добру забаву и за братерске привитанє ручить Комітетъ. Такожь на тôмъ балю буде приймати ся новыхъ членôвъ безъ оплаты вступного.

16-21 И. Пашковскій, секретарь.

ПРОСЬБА.

Прошу всѣхъ Пп. Секретарôвъ Союза, щобы чимъ скорше розпродали тикеты на выгравку для запомоги мого мужа Ивана Преґона и заслали менѣ грошѣ и неспроданй тикеты, бо часъ выгравки скоро зближаєсь. Всѣмъ хто присилає грошѣ даю посвѣдку. Рôвночасно дякую всѣмъ Секретарамъ Союза, що занялись розпродажею тикетôвъ на выгравку и тимъ членамъ, котрй тикеты покупили.

Грошѣ и тикеты прошу высилати впростъ на адресу:

Mrs. Mary Pregon,
291 Oak Str.,
Providence, R. I.

Оголошенє.

Котра зъ рускихъ громадъ въ Сполученыхъ Державахъ потребує дяка и учителя и управителя нотного хору — зволить звернути ся до Теодозія Гриценко, управителя хору въ Золочевѣ въ Галичинѣ. Я вже вôдъ 18 лѣтъ учу спѣву и выповняю обовязки дяка при парохіяльнôй церкви въ повѣтовôмъ мѣстѣ Золочевѣ и єсьмъ заразомъ аґентомъ асекураційного Товариства „Днѣстеръ“. Можу высказати ся всѣма потрѣбными свѣдоцтвами.

Адреса. Austria—Galicia.
Теодозій Гриценко, управитель хору въ Золочевѣ.

Де є?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперед.

Де є?

Улиян Журав пошукує свою сестру Тевдоску Цимбала з села Новиця, пов. Горлицкого. Чотири місяцї тому приїхала з краю з четверома дїтьми до Трой, Н. Й. Хто о нїй знає, або вона сама, зволить написати до єї брата на адресу.

Zurav Ul.
105 Canal Bank Ansonia, Conn.

Де є

Томко Басїстий і Михайло Сковронек? Приїхали 3 Цьвітня с. р. з краю до Ню Йорку. Хто би про них знав, або они самі, зволять повідомити мена на адресу:

Winnyk Petro
Mahanoy Plane, Pa..

Де є

Ясько Басїстий? Тому рік як приїхав до Америки і нема чутки о нїм. Хто би о нїм знав, або він сам, зволить написати до

Winnyk Petro
Mahanoy Plane, Pa.

Хочу женити ся!

Глядаю дївчини, греко або римо католички, щоби з нею оженити ся. Єсьм кавалєром і маю 21 лїт. Заощаджених гоошей маю $2.000. Котра дївчина хотїла би за мене вийти, зволить написати на адресу;

Petro Sawczuk,
P. O. Norris Lake, Man. Canada.

Хочу женити ся!

Шукаю дївчини, яка знала би читати і писати по руски. За гроші не питаю. Маю 22 роки і сталу роботу. Котра з дївчат хотїла би вийти за мене зволить прислати фотоґрафію а я на жаданє пішлю свою.

Dmytro Dvolit
354 Osborn Str. Brooklyn, N. Y.

Діямантовий Електричний Хрест 16 21

званий також Крестом Волта, винайдений кілька лїт тому в Австрії.

Лїчить Руматизм мускулів і ставів, Невральгію, Нервозність, Ослабленє, Безсонницю, Гістерію, Паралїж, Трясенє, Апоплексію, Падачку, Танець сьв. Віта, Битє Серця, Біль Голови і всї хороби нервової системи. Дїланє сего Хреста слїдує вже по кількох годинах, хоч часом треба ждати кілька день. Пришлїть нам доляра почтовим або експресовим моніордером, а вишлемо вам оден **Електричний Діямантовий Хрест** або шість за 5 дол.

Й. Бел, з Штутґард, Арк. пише: — Я мав болї роками і лїкар нї патентовані лїки не помагали. Тепер я зовсїм здоров завдяки Електричному Хрестови.

Панове: Посилаєм Вам $5.00 на 6 Діямантових Хрестів. Той що Ви післали, лїчить наче чудом. — Сестри Бенедиктинки, 2824 Dauphin St. New Orleans, La.

Адрес:
Diamond Electric Cross Co. Dept. 60
306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

Зьвірства росийских салдатів.

Петербурский дневник „Русь“ описав тепер деякі епізоди усмирюваня недавного полїтичного страйку в Росиї. Коли 7-го грудня (ст. ст.) проголошено загальний полїтичний страйк, рух поїздів на московско-казаньскім шляху застановлено. На стациї Перово находило ся тодї поверх 300 ваґонів, повних всяких товарів. Все те добро принялась берегти зорганїзована боєва дружина, щоби робітничому пролетариятови нїхто відтак не докоряв, що він причинив ся своїм страйком до розграбленя чужої власности. Однак тут счинило ся щось зовсїм несподїване. Околичне населене, дізнавшись, що на стациї Перово находить ся тілько всякого добра, збігло ся масами зі всїх усюдів і почало забирати з ваґонів, що хто міг унести. Грабіж тревала 8 днїв без найменшої перепони з боку московскої адмінїстрациї. Аж на девятий день рано приїхав на стацию поїзд із салдатами т. зв. семенівского полку. В тім часї рабоване товарів вже кінчило ся і лише приїзжі селяни з подальших сторін забирали останки. Вони поприїзджали фірами і не кваплячись, спокійно вибирали з ваґонів те, чого найбільше потрібували — головно средства поживи. Тому й не звертали найменшої уваги на наближаючий ся поїзд. Нараз з вікон поїзду роздали ся численні вистріли і засвистали кулї, попадаючи в коний та людий. За хвилю з ваґонів повискакували салдати, розсипались по всїх дорогах і почали густо стріляти за утїкаючими селянами. Богато з них упало таки на місци, прочі пустились крізь поляну до недалекого лїса. Але лише кількох вспіло спасти ся перед смертию. Инші в числї поверх 60 застелили поляну трупами. Хто був лише ранений і давав знаки житя, того салдати добивали баґнетами. Всеж таки кількадесять ранених вспіло утечи перед озьвірілими салдатами і ними заопікував санїтарний віддїл, що вертав з війни в Манджуриї і приостановив ся був в Перовім. Коли про се дізнав ся пізнїйше полковник Ріман, явив ся в санїтарнім поїздї і зажадав видачі ранених та страйкових дружинників для розстрілу, але санїтарний командант єму відмовив. Між тим салдати заняли всї дороги, убиваючи та ранячи всякого, хто там находив ся, а оден їх віддїл вирушив під командою самого Рімана до стациї. На перонї не було нїкого. „Хто є на стациї, виходи!“ — крикнув Ріман. Вийшов оден жандарм і сказав, що в серединї находить ся богато баб, головно жінок жандармів і злїзнеичих слуг, котрі сюди сховали ся перед салдатами. Ріман велїв розігнати женщин і нїкого на стацию не пустити. Тодї прийшов на стацию в службі помічник начальника стациї Ларіонов. „На штики его!“ — закомандував Ріман і чотирох салдатів кинуло ся на него з баґнетами. Ларіонов почав утїкати, однак салдати его дігнали і давай колоти. Нещасний упав на землю, кричав, просив о милосердіє, але удари штиками не уставали. Крик, роздираючий душу, розносив ся далеко. Вкінци Ларіонов замовк, і офіцир для успокоєня своєї совісти, щоби не лишити его в живих, вистрілив єму в висок. Подібна судьба постигла другого помічника начальника стациї, Орловского. Той був на стациї, як виганяли звідтам женщин і сейчас побіг до дому, щоби повідомити про все, що стало ся, свою жінку. Посидївши дома чверть години, пішов назад на стацию. Більше до дому вже не вернув ся. Нещасна жінка дістала аж на другий день обезображеного трупа свого чоловіка. Був так змасакрований, що якби не одїж, то годї-б було его пізнати. Очні ямини були пробиті до мозґу. Підбородок, щоки, ніс представляли одну велику рану від штиків. Оповідають, що коли Орловский підходив до стациї, вояки прошили его кількома кулями, а відтак змасакрували штиками. Зелїзничі робітники відставили его тїло аж на другий день вдовици Орловскій. Зі стациї полковник Ріман пішов з салдатами в одну сторону села Перова, а капітан Зиков в другу. Хто попав ся їм на стрічу, не остав ся в живих. Дорожний сторож Дрожжин, знаючи, що дїєть ся, вибрав ся потайки, поза плоти, щоби сповнити свій службовий обовязок. Та не уйшов далеко, як куля прошила єму живіт, і коли він упав, салдати кинули ся на него та стали штовхати баґнетами. Коли думали, що вже з ним покінчили, пішли дальше. Однак нещасний Дрожжин жив. Кілька годин пізнїйше найшли его санїтети з випущеними кишками і страшно покалїченого на тїлї. Помер, занесений до ваґону. Мордованю Дрожжина приглядалась крізь вікно жінка. Оповідаючи відтак про се, потїшалась, що з її чоловіком обійшлись розмірно досить ласкаво... Покололи штиками, покололи і кинули. А от недалеко її вікон йшло двох хлопів. В них вистрілили і вони упали; салдати кинулись і давай їх штиками. Кололи, кололи тай кинули. Видять, ще йде двох і їх також. Вона кричить крізь вікно: „Батюшки за що-ж ви їх так убиваєте?“ Але салдати пішли дальше і станули не далеко в ряд, а з ними офіцер. В ту хвилю оден з лежачих на снїгу ворухнув ся. Застогнав мабуть, бо сейчас оден салдат прибіг до него, сїпнув за одїж і давай его штиком колоти. Штовхав его, штовхав —

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

здавалось, убив зовсім і пішов. Та не минуло кілька хвиль, як той знов ворохнув ся — головою повернув. І салдат знов прийшов до него і знов шпігнув его кілька разів штиком. Аж прискочив офіцир і вистрілив ему в голову.. Полковник Ріман заходив до хат і шукав за „бунтовщиками". В хаті одної вдовиці застав її 19-літного сина. Пожартувавши з нею цинічно, крикнув: „Уступись старухо!" Рівночасно трунув її лівою рукою, а правою вистрілив її любимцеви в голову, приложивши револьвер до чола. Парубок ані зойкнув; в одній хвили упав на землю цілим своїм тягарем, без звуку, без оклику... В хаті якогось Коновалова застали салдати двох робітників. „Біжіть до дому! Але не оглядати ся!" Робітники знали, що їх жде смерть. Оден з них пустив ся з найбільшою швидкостию просто наперед, але вскорі упав, прошитий кількома кулями. Другий був хитрійший, бо біг зикзаками, скачучи то в одну то в другу сторону. За ним стріляли, як в саді на дикого вовка стріляють досьвідчені стрільці; кулї свистали довкола него, але не зробили ему нічого злого. І „зьвір" утік від уоружених зьвірів... Взагалї убили того дня салдати кулями або штиками в самім Перові других кількадесять людий."

Всячина.

СТРАЧЕНЄ ПОРУЧНИКА ШМІДТА І ТРЕХ МОРЯКІВ.

Петербурска „Русь" доносить: Шмідта і трех моряків розстрілено в понеділок о год. пів до четвертої рано на пустім острові Березань, коло Очакова. В неділю о год. 2 по полудни пароход „Терек" привіз до Очакова затверджений вирок адміралом Чухніном, з заміною Шмідтови кари смерти через повішене на розстрілене, з причини недостачі ката. О год. 3 відчитано вирок засудженим. Шмідт вислухав спокійно, а моряки сказали лише, що від Чухніна нічого иншого не надіяли ся. На транспортовець „Прут" прибув адвокат Вінберґ і провів із Шмідтом чотири години. Шмідт плакав гірко над судьбою моряків. Говорив він: Я думав, що їх помилують. Вони невинні, самому менї було-б лекше вмирати. Шмідта непокоїло лише те, що вірять, немов то він велів стріляти з „Очакова". „Я не убив ні одного чоловіка — говорив він. — Скажіть се всім". О год. 3 в ночи Шмідта і засуджених на смерть моряків вивели крізь тайні двері і пересадили з транспортовця „Прут" на лодь, котрою перевезено їх на остров Березань. Тут дожидало їх 60 моряків з корабля „Терек", котрим звелено виконати розстрілене, три відділи мінерів, піхоти і артилериї в повнім узброеню. командант „Прута", ротмістр жандармів, вкінци сьвященик з „Прута". Моряки станули о 50 кроків від стовпів, а за ними три відділи війска. Шмідт швидко війшов на місце страченя і звернув ся до моряків з прозьбою о прощене. Просив їх, щоби не забували про поручника Шмідта, котрий гине за росийский нарід і „за вас, мої братя. Таких, як я, буде богато". Ще сердечнійше прощав ся з 7 товаришами-офіцирами, поцілував ся з командантом „Прута" і просив, щоби не привязувати его до стовпа і не завязувати ему очий. Оден засуджений моряк сказав: „Прощайте, товариші. Зараз постигне мене смерть. Простіть!" Инші засуджені плакали тілько і зрекли ся прощаня. Шмідт був без шапки і в самім лише білю. Стояв супроти мари смерти з високо піднесеною головою. Ударили в бубни; моряки зложили ся до вистрілу. Шмідт крикнув: „Прощайте і убивайте!" Роздали ся дві сальви. Два засуджені моряки падуть мертві, третя сальва кладе ще одного, а Шмідт стоїть з блудними очима... Аж четверта сальва валить его окровавленого від стіп до голови. Упав на взнак. Досьвіта мінери зложили теплі ще тіла до приготовлених скринь і спустили до викопаних рядом гробів...

КИТАЙСКІ „КУЛІ"

то є робітники-заробітчане пхають ся уже навіть до Европи. В Китаю є яких 400 міліонів населеня. Надморскі, низинні та урожайною глинкою покриті китайскі провінциї так перелюднені, як ні оден край в Европі. Там село коло села і місто коло міста. А щоби не забирати землї під хати, то цілі міліони Китайців живуть в хатах, що плавають на поромах, по великих ріках. Пороми ті причеплені до дерев на берегу, або до палів серед ріки а між ними є вільні водні стежки для човнів. Дивоглядний то вид таке китайске місто. плаваюче на воді. А в тім місті швендають ся човни, на поромах перед хатами бавлять ся купи дітвори, з хат курить ся. Ось таке перелюднене в Китаю. Тому вбогі Китайці розлазять ся по сьвіті. Зразу йшли тілько до північної Америки. Далї, як їм заборонено до Америки приходити, пустили ся вони далеко на полудне від Китаю, до Австралії, та на сусідні острови. Як-же і там їх нерадо повитано, китайскі зарібники — „кулї" — пустили ся ще дальше, на полудневий захід від Австралії, до полудневої Африки, там, де Бури воювали з Англиками. Там працюють вони як воли по копальнях дияменту, а наставники копальняні обходять ся з ними, як з худобою. Але тепер, коли в Англії настав міністром праці робітник Борнс і коли партія демократична сильно побідила партію паньску, то вийде в англійскім парляменті такий закон, що китайскому робітникови має ся так само платити, як англійскому, та що его не сьміє ся бити ані зневажати. Та китайскі „кулї" не скінчили на Африці, але вже є навіть в Европі. Особливо можна їх стрінути цілі купи по великих містах в Англії, а навіть уже в Гамбурґу, в Німеччині. Ще й другою дорогою мандрують „кулї" до Европи — через Манджурію і Сибір. Вздовж сибірскої зелїзниці, на всїх степах, видно чим раз більше китайских заробітчан, а за кілька років будуть вони вже і в европейскій Росії. Будуючи колію до Манджурії, Росія тільки відчинила тим „кулї" дорогу до Европи.

— Звертаємо ся зъ просьбою до всѣхъ нашихъ Дописувателѣвъ, щобы свои дописи писали коротко и читкимъ письмомъ, щобъ мы могли прочитати тѣ дописи. Рôвножь просимо писати усе лишь на однôй сторонѣ, а другу сторону картки лишати чистою, незаписаною.

Ред. „Свободы".

Найбільші богачі в Галичині.

Після найновійших статистичних дат є в Галичині між приватними властителями землї 21, що посідають маєтки більші понад 10.000 гектарів або 16.000 морґів землї

	дібр	на простору	податок ґрунтовий корон
Ян Лїбіґ і С-ка	62	66.746	17.243
Ординат Роман Потоцкий	104	49.874	57.657
Архикнязь Кароль Стефан	53	44.079	34.667
Вільгельм Шмід і С-ка	20	33.516	13.457
Бар. Поппер до Підгради Бертольд	28	33.421	4.367
Яков і Марія Потоцци	34	25.586	27.557
Станїслав Баденї	10	22.761	13.018
Кароль Ланцкороньский	38	20.077	37.569
Вільгельм Адам і Вільгельм Фридерик Шмідт	13	19.722	10.448
Андрей Потоцкий	9	18.996	18.091
Олівер і Марія Ressegnier	10	15.452	12.196
Орд. Ст. Семеньский-Левицкий	23	14.303	30.342
Сп. Евст. Санґушкі (спад.)	42	13.490	22.139
Гієронім Любомірский	24	13.179	18.916
Сп. Кал. Понїньского (спад.)	16	12.502	17.635
Орд. Тад. Дідушицкий	22	12.470	17.383
Марія Ценьска	16	12.367	8.002
Володислав Сапіга	21	11.065	15.670
Орд. Адам Чарториский	17	10.889	8.717
Казимир Баденї	17	10.663	11.866
Володимир Баворовский	13	10.342	7.702

Збирайте жертвы на Боєвый Фондъ.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрентон в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 мінут. В Неділю відходить трен від 1-ої рано до 7 що година, а від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3.20 до 6.40 пополудни трени ходять що 10 мінут. До Вилксбері іде трен всего 41 мінут, а експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Неділь) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудни іде лиш 33 мінути. Наші кари їдуть до Нейоґ Парку і Пітерсборґ. Ми перевозимо також пакунки.

B. F. WYLY, Jr. traffic manager.
Scranton Pa.,

Руска Кольонїя!

130.000 акрів найлїпшої землї на продаж недалеко Ґрінвил, Мисурі, повітового міста в повітї Вейн — за 5 до 12 долярів акер. Платня: третина з гори, решта на місячні або річні сплати, котрі могуть тревати так довго як схочеш. Земля дуже добра, родить ся все, що посієш, кромі сего лежить зараз при желїзници. Дуже здорове підсонє, вода і найвигіднїйше получене желїзниче. Наша Компанїя має оден мілїон долярів капіталу і провадить бизнес вже 19 лїт; має свою власну желїзницю, трачі, фабрики, зелїзні майни і другі великі підприємства, є одиноким власником сеї землї і є одвічальною. Чистий титул гварантований і дід даєсь кождому хто заплатить третину цїни. Над 120 домів для фармерів вже побудовано; доми сї мають від 2 до 6 комнат. Сли осядеш на кольонії не будеш боятись страйку, або других неспокоїв; фармер, се найбільше независимий чоловік на сьвітї. Тикет за половину цїни кождого першого і третого Вівтірка в роцї. Звертаємо кошти колїйового білєту. Сли хочеш забезпечити собі будучність на старі лїта, не трать сеї спосібности. Адрес:

International Colonization Agency
Greenville, Mo. 8-19

ПРОТИ ОГНЯ,
одинококій славяньскій агентъ
въ Лакована Кавнті.
JOHN A. KOMARA,
напротивъ словеньского костела,
15-05 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА.
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
въ Банку Немета.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. и на 136 Franklin Ave. въ Банку Райхмана. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои веч.

Всѣ справы американьскій въ повѣтахъ Люзерне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ паперы и повномочія. 8-06

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьсвôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher
56 FIFTH AVENUE

Йосиф Райхман
Банкир
(Зарядця у п. Ів. Немета)

Посилаю гроші до старого краю. Гроші вислані через мене доходять до краю за 12 днів.

Моя адвокатска і нотаріяльна Канцеларія вирабляє всїлякі контракти, повномочія, заосмотрені потвердженем конзуля.

Не треба забути, що се перший христіяньский бизнес в Скрентонї, Па.

Мій адрес такий:
136 Franklin Ave,
Scranton, Pa.
Не забудьте на нумер.

Хочете післати повновласть (повномочіє, довѣренность) до Галичини, Росії або Угорщини?

Пишіть до редакції „Свободы"

Виставляємо повновласти з підписами нотара публичного і австро угорского або російского конзулів.

Адресуйте:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

Чи чули Вы, що „Свобода" посилає грошѣ до краю?

Чомужь посилаєте все ще грошѣ черезъ чужихъ?

Хто пôшле до краю черезъ „Свободу" не менче 50 долярôвъ наразъ, той дôстане въ дарунку гарный календарь.

Адресъ:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковый Бизнесъ

Офисъ Адвокатскій

Банковый Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на всѣ лініи за ту саму цѣну, що и головнѣ компаніи.

Хто хоче дати вôдложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старôмъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або дôмъ въ старôмъ краю продати або купити ґрунтъ, увôльнити ся вôдъ контролѣ вôйсковои, вôдъ екзицирки або асентерунку, най прийде до мого офису або менѣ напише.

Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, імпортованѣ вина и цигара першои клясы.

Фармы, Фармы!

Єсли хочете забезпечити свою будучнôсть

купуйте фармы въ Алябамѣ,

где зимы нема,
где воздухъ легкій и вода здорова.

Тамъ родить ся все, що лишь въ землю вложите.

Найвысша температура въ лѣтѣ не досягне 95 степенѣвъ, ночи холоднѣ.

Хочете въ щастю свои лѣта прожити и дѣтямъ своимъ оставити красный маєтокъ, роздумайте и пишѣть о дальшѣ поясненя.

Оранжи, пичесы, картофля, винницѣ приносять великѣ грошѣ.

Акеръ 20 долярôвъ
на малѣ сплаты безъ проценту

На жадане дальшѣ поясненя зашле Вамъ

M. J. Tylavsky,
Charleroi, Pa.
J 67

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Першій Рускій Народный

БАНКЪ

—и—

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна

А. Хромовского

въ Ню Йорку.

Родимцѣ!

Перечитайте уважно кожде слово, яке тутъ написане:

Грошѣ до Старого краю посилайте черезъ свôй рускій Банкъ А. Хромовского, бо то найбезпечнѣйше, найтаньше коштуе а найскорше грошѣ будуть въ краю.

Шифкарты до краю и зъ краю купуйте въ своимъ рускôмъ Банку А. Хромовского, понеже я Васъ не ошукаю, щиро Вами заопѣкую ся и переночую въ власнôй рускôй народнôй гостинници, а вôдтакъ вôдведе ся Васъ на часъ и безпечно на корабель.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна А. Хромовского, полагоджуе всѣ справы въ Старôмъ краю и въ Америцѣ. Тожь если потребуете зробити контрактъ, повномочіе, вынаймити грунтъ або продати, вôдобрати довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть або пишѣть до мене, Вашого щирого и совѣстного брата А. Хромовского.

Войсковыхъ повинностей не занедбуйте, братя, бо за тое въ краю теперь дуже строго карають. Отже, если приходять Вамъ вправы, контроля або асентерунокъ, пишѣть о пораду до мене а я сейчасъ полагоджу Вамъ все якъ найлѣпше, бо я есьмъ головнымъ конс. для справъ войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте,

а всѣ найновѣйшй и найкрасшй книжки до моленя, до читаня и науки дôстанете все у мене въ

Рускôй Народнôй Книгарни А. Хромовского въ Ню Йорку.

Тому зъ всѣмъ и по все удавайтесь, о пораду питайтесь и пишѣть до Першого Руско-Народного Банку въ Америцѣ:

13— **A. Chromowski & Co.**

339 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский

Канцелярія Адвокатска

33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляе повновласти, завіщаня, контракти купна і продажи, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і поданя гіпотечні, вирабляе позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажи майна в краю.

Бюро Нотаріяльне займае ся леґалізацією всіх правних документів.

Справи Війскові, як подане о увільнене від контролї і вправ, о асентерунок в Америцї залагоджуе моя Канцелярія війскова.

13—

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаньшй напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA | Телефон Nr. 1673

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Вироблене брацкі [illegible], шапки, рôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и проспекты высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

ЧИТАЙТЕ!

Хто пришле на „Свободу" 2 доляры, той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ,** якй собѣ самъ выбере.

Хто пришле на „Читальню" 1.50 дол., той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ,** якй собѣ самъ выбере.

Хто пришле намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ часопись „Свободу", або просвѣтнй книжочки „Читальню", а кромѣ того дôстане въ дарунку прегарну книжку **„Житє Ісуса Христа".** Книжка ся мае 300 сторôнъ друку и 75 образкôвъ; оправлена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вытисками. **Коштуе 1.50 дол.**

Хто пришле намъ 3.50 дол., той буде дôставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане въ дарунку **Библію Старого и Нового Завѣта,** що мае 1000 сторôнъ и **Коштуе 2 доляры.**

Хто пришле намъ 4.50 дол., той буде дôставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане в дарунку **„Новый Завѣтъ"** въ церковнôй мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся прегарна книжка мае около 1000 сторôнъ и **Коштуе 4 дол.**

Снисъ книжокъ, якй даемо въ дарунку:

* Америка ..... 15 ц.	Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ ..... 15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и т. и. .. 15 ц.	Новый Завѣтъ ..... 4 дол.
Біблія Велика ..... 2 дол.	Образки и загадки ..... 10 ц.
Борба клясъ и чому робôтники орґанізують ся ..... 15 ц.	Оповѣданя ..... 15 ц.
Весела книжочка зъ образками .... 30 ц.	Оповѣданя про заздрыхъ богôвъ ... 10 ц.
* Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7 .. 15 ц.	Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія ..... 10 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ ..... 10 ц.	* Про нутро землѣ ..... 25 ц.
Дещо про звѣрята ..... 30 ц.	Подземнй скарбы ..... 25 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5 ..... 15 ц.	Покуса ..... 10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ..... 15 ц.	Псалтырь ..... 1 дол.
Жовнѣръ ..... 10 ц.	Розмова Поляка, зъ Русиномъ .... 10 ц.
Журавлѣ ..... 15 ц.	Руско англійскій словарець ..... 20 ц.
Житє Исуса Христа ..... 1.50 дол.	* Релігійнй вѣрованя старинныхъ народôвъ ..... 20 ц.
* Житє, зарôбки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ ..... 15 ц.	Смерть ..... 10 ц.
Зубъ за зубъ ..... 10 ц.	* Стародавнй казки та оповѣданя .. 15 ц.
* Казки про Жидів ..... 15 ц.	* Степовй люде ..... 15 ц.
Исторія Руси зъ образками ..... 10 ц.	* Страйкъ ..... 20 ц.
Капіталъ и праця ..... 15 ц.	Тарасъ Шевченко ..... 15 ц.
* Книжка Рахункова ..... 50 ц.	Тимко Гаврилюкъ ..... 15 ц.
* Календарь ..... 25 ц.	Унія въ Америцѣ ..... 20 ц.
Марія ..... 10 ц.	* Хто зъ чого жіе ..... 15 ц.
* Наверненый Грѣшникъ ..... 20 ц.	* Якй то є люде на земли, зъ 20 образками ..... 50 ц.
	* Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати ..... 15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атлясъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторôнъ, подае имена и людность 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1 дол.

Мапа Сполученыхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка а 6 стôпъ довга (иншй продають по 5 дол.) у насъ лишь 2 дол.

Пишѣть Вашй замовленя на сѣй картцѣ:

Мѣсце, день, мѣсяць 1906

До редакціи „Свободы" въ Скрентонъ, Па.

Посылаю Вамъ $....., за що прошу высилати менѣ черезъ 12 мѣсяцѣвъ (тутъ треба написати, чи хочете „Свободу" чи „Читальню") .....

На дарунокъ прошу менѣ прислати слѣдуючй книжки:

	Цѣна дол.	Цѣна цнт.
Разомъ		

Мôй докладный адресъ (имя и прозвище):

(нумеръ дому и улиця)

(мѣсто и стейтъ)

Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.

Зъ замовленями спѣшѣть, бо такй дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Завѣтъ

Господа Нашого Исуса Христа въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій зъ поясненями; О. А. Бачиньского, за одобренемъ и благословенемъ Митрополита. Сторôнъ 992.

Цѣна 4 доляры.

Псалтырь

въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; о. А. Бачиньского; за одобренемъ Митрополита. Сторôнъ 286.

Цѣна 1 дол.

Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.

Замовленя вразъ зъ грôшми посилати на адресу: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Русины и Русинки! Безпечно, скоро и тано!

Посылайте грошѣ до краю черезъ Рускій Народный Дôмъ!

Пôдпирайте свою руску институцію! Не посылайте черезъ чужихъ, котрй можуть втечи зъ вашими грôшми! Наше товариство зачартероване и всѣ нашй урядники мають великй бонды.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскй грошѣ,

За	5	коронъ	1	дол.	20	цнт.	„ 90	„	18	„	55 „
„	10	„	2	„	20	„	„ 100	„	20	„	60 „
„	20	„	4	„	25	„	„ 200	„	41	„	00 „
„	30	„	6	„	30	„	„ 300	„	61	„	45 „
„	40	„	8	„	35	„	„ 400	„	81	„	85 „
„	50	„	10	„	40	„	„ 500	„	102	„	25 „
„	60	„	12	„	45	„	„ 1000	„	204	„	80 „
„	70	„	14	„	50	„	„ 5000	„	1021	„	00 „
„	80	„	16	„	50	„					

Р. Н. Дôмъ пріймае грошѣ на щадничй книжочки и платить вôдъ тыхъ грошей 3 процентъ. Въ кождôмъ часѣ, коли зажадаете, грошѣ можете выйняти. У насъ безпечнѣйше нѣжь у банку, бо мы пожичаемо лише на праперты, на першій морґічь. Тому кождый Русинъ и Русинка нехай щадить и складае свои грошѣ на щадници Р. Н. Дому.

Пожичаемо грошѣ на першій морґічь на 6 процентъ на кôль калѣтну сплату.

Хто посылае грошѣ до краю, або хоче вложити на щадницю, або хоче купити шеры, нехай напише листъ на адресу:

R. N. HOME, Box 60, JERSEY CITY, N. J.

а въ тôмъ листѣ най пришле чекъ або мониордеръ на имя нашого касіера A. Sharshon, Shamokin, Pa.

Встыдъ и ганьба спомагати чужихъ, де неразъ пропадають тяжко зароблени рускй грошѣ. Нашй шеры коштують по $25.00 оденъ.

Складайте грошѣ, посылайте грошѣ и купуйте шеры въ Р. Н. Домѣ, — а тогды будемо мати въ Америцѣ сильну и богату Американьску Русь! 14-

Рускій Народный Дôмъ

продае

шифкарты на всѣ лініи

и опѣкуе ся емігрантами, коли всѣдають на шифу.

Купуйте шифкарты въ Р. Нар. Домѣ.

Писати треба за шифкартами:

Rev. N. Strutynski,

7 Stewart Place, Elizabeth, N. J. 16-

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Загалом кождий питае: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Нїхто не може на се певно відповісти. Чи знаете де не потрібуете бояти ся страйку? — На фармі. На фармі не маете „боса", нїхто вам не розказуе, анї з роботи Вас не нажене.

Я вам поможу, стати независимим. Купіть собі фарму. За моїм посередництвом можете собі купити фарму в стейтах Вірджінія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина.

А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адрес:

JOHN JELINEK,

14- **1116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.**

Напишіть десьте прочитали се оголошене.

Купуйте Календарь „Читальнѣ"

Коштуе 25 центôвъ.

Адресъ:

CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.